Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 760.
Матар'ялы прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлеф. № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
Зьмена адрасу: іншагародніх — 20 к., мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]
За кожны дадатковы ... 5 ...
Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА у канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА. № 205 (2393) Чацьвер, 6-га верасьня 1928 г.

Увага культурнаму фронту.

(Да месячніка «За грамату»).

З 15-га верасьня г. г. па БССР пачынаецца месячнік «За грамату». Гэтая кампанія мае перад сабою дзьве галоўныя задачы: 1) сканцэнтраваць увагу шырокай савецкай грамадзкасьці вакол пытаньня ліквідацыі няпісьменнасьці, зрабіўшы яго ўдарным, і 2) мабілізаваць неабходныя культурныя сілы і матар'яльныя сродкі для ажыцьцяўленьня лёзунгу—„Прэч Няпісьменнасьць.

У той час, калі капіталістычныя дзяржавы пад скрыпеньне пер'яў, падпісваючых „мірныя“ пакты, узмоцненым тэмпам рыхтуюцца да вайны, у той час, калі на Блізкім Захадзе ясна чуецца ваяўнічае зьвяканьне шпор і аружжа, калі атмасфэра міжнародных адносін густа насычана пахам пораху, і „на мушку бярэцца“ краіна Саветаў,—мы абвяшчаем ударным лёзунгам: «Прэч Няпісьменнасьць».

Гэта зусім невыпадкова.

Няхай той нэрвуецца, да каго паступова набліжаецца сьмерць, і час ад часу паказваецца здань «магільшчыка» а маладыя рэспублікі Саветаў зьбіраюцца доўга жыць і будуць жыць.

Ні бразганьне аружжа, ні саладкасьць мірных песень жэнеўскіх анёлаў, ні туманы «цудадзейных» пактаў не саб'юць працоўных Савецкага Саюзу са шляху паступовага сацыялістычнага будаўніцтва.

Не пакладаючы рук, мы будуем сацыялістычную гаспадарку.

Наш гэраічны імпэт у будаўніцтве, нашы дасягненьні абуджаюць рэвалюцыйна-клясавае пачуцьцё ў працоўных усяго сьвету.

Мы маем пэўны тэмп паступовага ўздыму.

Але-ж гэраічны пралетарыят, які на шостай частцы зямной кулі стварае сваю сацыялістычную бацькаўшчыну, хоча ўзмацніць гэты тэмп. І вось у парадак дню, як ударнае пытаньне, ставіцца лёзунг: „Прэч Няпісьменнасьць“.

Ворагі пралетарскай рэвалюцыі, якія груганамі каркалі, прарочачы нам пагібель ад нашай някультурнасьці, памыліліся на адным: яны ня бачылі (не хацелі бачыць) тых сіл і магчымасьцяй, якія былі захаваны ў глыбокіх пластох рабоча-сялянскіх мас, таго імкненьня да лепшага жыцьця, якое выхоўвалася ва ўсёй істоце нашага маладога пралетарыяту.

Аказаўся праў Ленін, які глядзеў на пралетарскую рэвалюцыю, як на фактар больш хуткага культурнага росту пралетарыяту.

Рэвалюцыя павінна была ўтварыць лепшыя ўмовы для культурнага разьвіцьця пралетарыяту. Гэтыя ўмовы ўтвараюцца. Толькі сьляпому або ворагу працоўных ня ясна, што сучасны рабочы Савецкага Саюзу, што сучасная савецкая вёска ў сэнсе сьвядомасьці, у культурных адносінах далёка пакінулі ззаду сябе дарэвалюцыйнага масавіка - рабочага, дарэвалюцыйнага селяніна. І калі зараз падымаецца ўдарным парадкам пытаньне аб неабходнасьці ўзмацненьня ліквідацыі няпісьменнасьці, дык тут маецца на ўвазе не якая-небудзь небясьпека з боку някультурных мас, або нечаканы правал у нашым будаўніцтве: мы расьцём і эканамічна і культурна, але-ж беднасьць перашкаджае нам у стварэньні ўмоў для максымальнага руху ўперад у галіне культурнага будаўніцтва.

Поўнае ўяўленьне неабходнасьці культурнага ўздыму рабоча-сялянскай масы, якая кіруе краінай Саветаў і будуе сацыялізм, прымушае нас зварочвацца да ўсёй нашай грамадзкасьці з заклікам да актыўнага ўдзелу ў вырашэньні гэтай задачы.

Працоўным Савецкага Саюзу і асабліва працоўным БССР ня ў першы раз прыходзіцца разьвязваць тыя ці іншыя пытаньні. **Рабочы і селянін нашай краіны ўмеюць ліквідаваць спадчыну дарэвалюцыйнага часу. Гэтае ўменьне яны пакажуць і на фронце ліквідацыі няпісьменнасьці.**

10 год упартай барацьбы за лепшую будучыню, барацьбы за сацыялізм дастаткова перагналі працоўных Савецкага Саюзу ў неабходнасьці быць культурнымі, каб пасьпяхова будаваць сацыялізм.

Мы ўпэўнены, што лёзунг—«Прэч Няпісьменнасьць»—знойдзе досыць сьвядомасьці, энэргіі і рашучасьці ня толькі сярод культурных работнікаў, але і ў шырокіх рабоча-сялянскіх масах БССР.

СЫСТЭМАТЫЧНЫ ПАГРОМ БЕЛАРУСКАЙ СПРАВЫ Ў ПОЛЬШЧЫ.

Ужо больш дзевяці год, ад самага часу захопу панскай Польшчай бела- [illegible] незалежнай Польшчы, Пілсудзкі з той-жа энэргіяй, з якой ён змагаўся за незалежную Польшчу, пачынае змагацца супроць нацыянальных імкненьняў беларусаў, літвінаў і інш. Асаблівая энэргія Пілсудзкага выяўляецца ў барацьбе з беларускім і пасьля з літоўскім адраджэнцкім рухам,—відаць таму, што Пілсудзкі паходзіць з Віленшчыны і лічыць яе «сваёю». Пасьля вядомай правакацыйнай адозвы да «абывацеляў б. вялікага княства Літоўскага», у якой ён суліў ім поўную волю і правы, пачынаецца сыстэматычны пагром беларускага і літоўскага руху. Напрыклад, яшчэ ў студзені 1920 г., па загаду «начальніка» польскай дзяржавы Пілсудзкага ў Вільні і на правінцыі робіцца начны напад на беларускія арганізацыі, у выніку чаго некалькі дзесяткаў беларускіх і літоўскіх дзеячоў арыштоўваецца і кідаецца ў турмы і пасьля ноччу выкідаецца за польска-літоўскую мяжу.

Гэта робіцца дзеля таго, каб аслабіць беларуска-літоўскія сілы наогул, а ў прыватнасьці—каб зьменшыць іх акцыю ў часе выбараў у віленскі сойм. Гэта быў гвалт з боку Пілсудзкага над беларускімі і літоўскімі правамі на Віленшчыну. Потым—авантура Жэлігоўскага і новы гвалт над Віленшчынай. Потым—цэлы шэраг дзікіх расправаў з беларускім і літоўскім адраджэнцкім рухам — бязупынныя арышты сотнямі і тысячамі беларускіх інтэлігентаў, рабочых і сялян. Цэлы шэраг палітычных працэсаў па ўсіх кутках Заходняй Беларусі. Урэшце—разгром работніцка-сялянскай беларускай «Грамады», навакол якой аб'ядналася можна сказаць увесь бела- [illegible] зацыі. Гэтая арганізацыя утрымлівала беларускія гімназіі ў Вільні і Радашковічах, некалькі беларускіх школ і некалькі дзесяткаў хат-чытальняў. Абвінавачаньні таварыства ў палітычнасьці і сувязі з Менскам зьяўляюцца звычайным і трафарэтным паклёпам ваяўнічага польскага фашызму на ўсякую праяву беларускага руху ў Польшчы. Разгром беларускай асьветніцкай справы ў Польшчы зьяўляецца лёгічным крокам наступаючага фашызму нават на культурныя праявы рабоча-сялянскага руху наогул, а беларускага—ў прыватнасьці. Нават больш—разгром беларускага культурна - асьветніцкага руху зьяўляецца разам з тым і разгромам усякага наогул нацменскага культурнага руху. Удар па беларусах б'е і літоўцаў, і ўкраінцаў, і немцаў, і яўрэяў, якія жывуць у Польшчы. Гэта—мэмэнто моры (памятай аб сьмерці) для ўсіх нацменшасьцяй Польшчы.

Азьвярэлы польскі фашызм дакатываецца да свайго лёгічнага канца—да поўнага зьнішчэньня якіх-бы та ні было праяў нацыянальнага руху. І мы ўпэўнены, што чым хутчэй польскі фашызм дойдзе да гэтага лёгічнага канца, тым хутчэй ён сам памрэ. Мы ўпэўнены, што пасьля падобных дзікіх расправаў фашызму над рабоча-сялянскім культурна-асьветным рухам рабочыя і сяляне Польшчы ў саюзе з рабочымі і сялянамі польскіх нацменшасьцяй хутчэй вразумеюць патрэбу даць рашучы адпор і агульнымі сіламі назаўсёды скінуць панаваньне немажліва цяжкага панска-фашысцкага рэжыму.

Удзел СССР узьнімае моц пакту Келёга.

„Фактычнае прызнаньне СССР Амэрыкай“.

СКАНДЫНАЎСКІ ДРУК АБ ДАЛУЧЭНЬНІ СССР ДА ПАКТУ.

СТАКГОЛЬМ, 4-9. Дацкая газэта «Бэрлінскае Кідэндэ», абмяркоўваючы далучэньне СССР да пакту Келёга, ставіць запытаньне: „Ці можа вашынгтонскі ўрад пры гэтых варунках заўвяраць, што ён ня прызнаў і не прызнае савецкага ўраду?

Праўда, амэрыканцы адхіляюць, што нібы гэта яны даручылі Францыі перадаць запросіны савецкаму ўраду; аднак, хіба-ж не раўназначны прызнаньню тыя варункі, што Амэрыка і СССР зьвязаны адным і тым самым угаворам?»

Нарвэская „Арбэйтэр Блядэт“ характарызуе згоду савецкага ўраду далучыцца да пакту Келёга, як буйную гістарычную падзею. «Яна,—як кажа газэта—уцягвае СССР у сыстэму ўгаворных адносін між эўрапейскімі і амэрыканскімі краямі». Адгэтуль, водлуг слоў газэты, лёгічным вынікам зьяўляецца тое, што „іншыя дзяржавы павінны адносіцца да Савецкага Саюзу, як да раўнапраўнае дзяржавы“. «Усе гутаркі аб прызнаньні дэ-факто і дэ-юрэ,—піша газэта,—павінны спыніцца, а дыплёматычныя адносіны з СССР бясспрэчна, павінны быць адноўлены».

Левабуржуазны друк Францыі вітае ноту Літвінава.

ПАРЫЖ, 4-9. Сёньня «Валёнтэ» абмяркоўвае ноту Літвінава, адбіваючы погляд французскага лева-буржуазнага друку.

Газэта піша: „Саветы набылі эфэктыўны сродак для абароны проці розных ваяўнічых намераў Англіі і, апроч таго, дамагліся некаторага прызнаньня з боку Лёндану і Вашынгтону, бо з таго моманту, як подпіс Чычэрына будзе стаяць побач з подпісамі Кешэндэна і Келёга на адным дакуманце,—Англіі і Злучаным Штатам цяжка і дзіўна адхіляць існаваньне савецкага ўраду з дыплёматычнага пункту гледжаньня“.

Нота Літвінава складзена вельмі здольна. Напамінаньне савецкае ноты аб прапановах Масквы падпісаць пакт аб ненападзе з усімі краямі дае ня меншую няпрыемнасьць, чымся напамінаньне аб інтэрвэнцыі заходніх дзяржаў і японцаў у Кітаі. Вялікую ўвагу, нарэшце, павінны ўнесьці настойлівыя вазначэньні на разброеньне, асабліва пасьля ўсіх вядаўніх мізэрных заяў Кешэндэна. Далучэньне СССР да пакту—посьпех для ўсяго сьвету.

Няшчырая вітань.

ВАРШАВА, 4-9. Орган польскага вайсковага міністэрства „Польска Збройна“ піша: «Польшча можа вітаць далучэньне СССР да пакту Келёга. Польшча ня можа ня лічыць далучэньне савецкага ўраду прыемнаю для сябе нечаканасьцю». Газэта, аднак, лічыць, што ня трэба пераважна лічваць значэньня пастановы СССР далучыцца да пакту і „займацца самаабманам“ наконт будучых адносін СССР да капіталістычных дзяржаў. Для ацэнкі фактычнага значэньня далучэньня СССР да пакту, водлуг слоў газэты, трэба азнаёміцца з артыкулам «Праўды» „Дзве праграммы“, тон якога газэта называе «баявым».

Нарэшце, не падабаецца газэце тое месца ў ноце Літвінава, дзе выказваецца думка, што адмова ад вайны павінна быць распаўсюджана таксама і на рэпрэсіі проці нацыянальна-вызваленчых рухаў.

Эгіпет ня згодзен з агаворкамі Англіі.

ЛЁНДАН, 4-9. Агенцтва Рэйтэра паведамляе: «З Каіру пішуць, што эгіпецкі ўрад паведаміў урад Злучаных Штатаў аб сваім далучэньні да пакту Келёга цалкам і поўнасьцю. Пры гэтым эгіпецкі ўрад зазначае, што яго далучэньне да пакту Келёга не павінна тлумачыцца, як ухвала якіх-небудзь агаворак, зробленых удзельнікамі пакту».

МОНДЗІЗМ—УСЕАГУЛЬНАЯ ПРАГРАМА САЦЫЯЛ-ЗГОДНІКАЎ.

ЗЬЕЗД НЯМЕЦКІХ ПРАФСАЮЗАЎ СА ЗДАВОЛЕНЬНЕМ ВЫСЛУХАЎ ЗАКЛІК ПРАДСТАЎНІКА БУЙНАГА КАПІТАЛУ НАЛАДЗІЦЬ «МІР У ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ».—РЭФАРМІСЦКІЯ ПРАВАДЫРЫ АНГЛІІ Ў НЯМЕЧЧЫНЕ ГВАЛТОЎНА ПРЫДУШАЮЦЬ ГАЛАСЫ ЛЕВАЕ ПРАФМЕНШАСЬЦІ Ў АБАРОНУ САПРАЎДНАЕ КЛЯСАВАЕ ПАЛІТЫКІ.

НА АГУЛЬНА-НЯМЕЦКІМ ЗЬЕЗЬДЗЕ ПРАФСАЮЗАЎ.

НАПРАМАК НА МОНДЗІЗМ—ЛЕВЫЯ ДЭЛЕГАТЫ ПАЗБАЎЛЕНЫ МАНДАТАЎ.

БЭРЛІН, 4-9. На першым пасяджэньні гамбурскага кангрэсу ўсенямецкага аб'яднаньня прафсаюзаў, пасьля прывітальнае прамовы сацыял-дэмакратычнага міністра працы Віселя, з прывітаньнем выступіў міністр народнае гаспадаркі Курцыюс (сябра народнае партыі). Ён заклікаў прафсаюзы да супрацоўніцтва з прадпрыёмцамі.

Ад імя кангрэсу выступіў Граеман, сэнс прамовы якога зводзіўся да таго, што кангрэс згодзен з поглядам Курцыюса.

Пры ўхвале парадку дню дэлегат левае прафсаюзнае меншасьці Краус (Штутгардт) востра пратэставаў проці выводу з кангрэсу прадстаўнікоў камуністычнага друку і проці скасаваньня мандатаў прыхільнікаў левае прафсаюзнае меншасьці, абраных у Бэрліне. Рэфармісцкія дэлегаты праз увесь час перашкаджалі Краусу выгукамі. Краус, ня спыняючы сваёй прамовы, катэгарычна пратэставаў проці зьняважыі значнае часткі сяброў прафсаюзаў, якія рэфармістамі былі названы «злачынцамі», і зазначыў, што прысутныя на кангрэсе дэлегаты левае прафсаюзнае меншасьці прадстаўляюць ня менш 25—30 пр. усіх членаў прафсаюзаў.

Даклад Лейпарта аб дзейнасьці праўленьня ўсенямецкага аб'яднаньня прафсаюзаў адбываўся пры такім гармідары і такой адсутнасьці ўвагі дэлегатаў, што Лейпарт прымушан быў перарваць свой даклад. Канец дакладу быў зачытаны Красманам. Даклад наскрозь падкрэсьліваў, што трэба наладзіць шчыльнае супрацоўніцтва з прадпрыёмцамі. Выступіўшаму ў спрэчках дэлегату левае прафсаюзнае меншасьці Краусу было дадзена толькі 10 хвілін. Краус востра крытыкаваў палітыку «міру ў прамысловасьці“. «Рэфармісцкаму праўленьню, — сказаў, урэшце, Краус,—ня ўдасца гвалтоўна прыдушыць апазіцыйны рух, які значна ўзрос, дзякуючы галасаваньню сацыял-дэмакратычных міністраў за пабудову панцырнага крэйсэра“.

Пад знакам разрыву з прынцыпамі клясавае барацьбы

На зьезьдзе ангельскіх трэд'юніёнаў.

СВАНСІ. На пасяджэньні кангрэсу старшыня не дазволіў дыскусіі наконт перамоў генэральнае рады з прамыслоўцамі, заявіўшы, што пытаньне будзе ўзьнята пры абмеркаваньні адпаведных рэзалюцый.

Аднагалосна ўхвалена выключыць з кангрэсу саюз маракоў з прычыны яго адмовы абавязацца не падтрымліваць апалітычныя саюзы маракоў.

Пераважаючаю большасьцю ўхвалена рэзалюцыя статутнага характару, якая фактычна дае радзе права-кантраляваць дзейнасьць таго ці іншага саюзу нават проці яго жаданьня. Проці рэзалюцыі пратэставалі Тэмкінс (саюз мэблёўцаў), а таксама Лемэр, якія зазначалі, што рэзалюцыя накіравана выключна проці рэвалюцыйных рабочых.

Па пытаньні наконт арганізацыі асацыяцыі беспрацоўных прадстаўнікі правага крыла саюзу гарнякоў, будаўнікоў і некваліфікаваных муніцыпальных рабочых патрабавалі, каб арганізацыя беспрацоўных праводзілася ў кожным саюзе паасобна і пратэставалі проці арганізацыі беспрацоўных па-за саюзамі. Генэральная рада згадзілася ўзяць назад сваю ўхвалу заснаваньня асацыяцыі беспрацоўных.

Прадстаўнік саюзу мэблёўцаў Коен прапанаваў адхіліць частку справаздачы генэральнае рады, дзе зазначана, што нацыянальны камітэт беспрацоўных ня прызнаны генэральнаю радаю і ня зьвязаны афіцыйна з ангельскімі прафсаюзамі і рабочым рухам. Коен запытаў, ці не выкарыстоўваецца «камуністычнае пудзіла“, каб паказаць Мондзу, што ў прафсаюзным руху няма рэвалюцыйных плыняў. Прапанова Коена адхілена значнаю большасьцю.

За кулісамі кангрэсу імкнуцца, каб Кук пацярпеў паражэньне пры выбарах у генэральную раду. Дэлегацыя агульнаангельскае фэдэрацыі горнарабочых, зьяўляючыся блёкам рэакцыянэраў, не дазваляе сябром дэлегацыі крытыкаваць генэральную раду.

РАБОЧЫЯ ПАКІДАЮЦЬ ПРАФСАЮЗЫ.

СВАНСІ. На кангрэсе ангельскіх прафсаюзаў прысутнічала 640 дэлегаў—прадстаўнікоў ад 3.874.800 сяброў прафсаюзаў. У параўнаньні з леташнім годам лік сяброў прафсаюзаў зьменшыўся на 289 тысяч.

БУРЖУАЗЕЯ Ў ЗАХАПЛЕНЬНІ АД ПАВОДЗІН ПРАВАДЫРОЎ ГЕНРАДЫ

ЛЁНДАН. У зьвязку з адчыненьнем кангрэсу прафсаюзаў, буржуазны друк выказвае поўнае здавальненьне рэфармісцкаю палітыкаю генэральнае рады.

ПРОЦІ ЗДРАДНІЦКАГА КУРСУ ЗЬЕЗДУ.

РАБОЧЫ МІТЫНГ ПРАТЭСТУ Ў ГАМБУРЗЕ.

БЭРЛІН. Арганізаваны кампартыяй у Гамбурзе мітынг аднагалосна ўхваліў пастанову з вострым пратэстам проці адмовы ў дазволе прысутнічаць на зьезьдзе агульна-нямецкага аб'яднаньня прафсаюзаў прадстаўніком камуністычнага друку, у тым ліку прадстаўніку маскоўскае газэты „Труд“. Называючы гэта скандалам, які нельга ўтаіць, рэзалюцыя заяўляе далей пратэст, што міністр народнае гаспадаркі, які прадстаўляе трэстаўскі капітал, мог вітаць кангрэс, а дэлегацыя рабочых і дэлегацыя саюзу ахвяр вайны ня былі дапушчаны на зьезд. Рэзалюцыя заяўляе, што гэта адкрыты напрамак на раскол у прафсаюзах, адваротны бок панцырнае палітыкі сацыял-дэмакратаў.

„Адзінства“ ў дэклярацыях, адсутнасьць адзінства на справе

Маніфэст аб становішчы ў Гаміндане.

МАНІФЭСТ АБЯЦАЕ ДАЛЕЙШЫЯ РЭПРЭСІІ ПРОЦІ КАМПАРТЫІ.

ШАНХАЙ, 4-ІХ. Чан-Кай-Шы агаласіў вялікую заяву аб агульным становішчы Кітаю і адначасна праз афіцыйнае агенцтва нанкінскага ўраду разаслаў маніфэст аб становішчы ўнутры Гаміндану і палітычным становішчы нанкінскага ўраду. Чан-Кай-Шы катэгарычна адхіляе існаваньне левага і правага крыла ўнутры Гаміндану. Чуткі аб заснаваньні такіх груповак, водлуг яго слоў, «распаўсюджваюцца камуністамі, якія жадаюць дыскрэдытаваць нацыяналістычны рух».

«Гаміндан,—заяўляе Чан-Кай-Шы,—адзіны ў барацьбе проці контр-рэвалюцыянэраў унутры краю і проці імпэрыялістаў—вонкавых ворагаў. Зразумела, што ўсе людзі ня могуць зусім аднолькава думаць і ня могуць мець аднальковых ідэй. Аднак, цалкам магчыма забясьпечыць супрацоўніцтва дзеля ажыцьцяўленьня 3-х народных прынцыпаў Сун-Ят-Сэна».

Чан-Кай-Шы востра крытыкуе паводзіны Чэн-Гун-Бо, абвінавачваючы яго ў тым, што ён «дапамагаў камуністам у Кантоне». Чан-Кай-Шы раіць Чэн-Гун-Бо «заняцца вывучэньнем гаміндапаўскіх прынцыпаў».

Затое Чан-Кай-Шы з натхненьнем гаворыць пра У-Цзэ-Гуэ, які «будучы самым старым сябрам і адным з заснавальнікаў Гаміндану і дзеячом, разумеючым патрэбу далейшае барацьбы з камуністамі, заслугоўвае павагі ўсіх сяброў партыі». Чан-Кай-Шы выказвае надзею, што пры супрацоўніцтве ўсіх вайсковых лідэраў у Кітаі можна будзе «расправіцца з камуністамі ў працягу 3-х месяцаў».

Чан-Кай-Шы ў маніфэсьце паўтарае звычайныя выпады проці Камінтэрну і СССР.

У агульным, як заява, так і маніфэст падкрэсьліваюць патрэбу захаваць адзінства ўнутры Гаміндану, як «умовы для ўдачнага сканчэньня рэвалюцыі».

„Праца“ жэнеўскае сэсіі.

Скандальная маўчанка.

ЖЭНЕВА, 4-9. Не зважаючы на заклік старшыні пленуму Лігі Нацый, каб запісваліся своечасна для ўдзелу ў спрэчках па дакладзе генэральнага сэкратара, ніводная дэлегацыя ня высунула сваіх прамоўцаў. На паўторную прапанову старшыні выказацца па дакладзе генэральнага сэкратара ніхто не адгукнуўся. Старшыня пры агульным зьдзіўленьні і стрыманым сьмеху адклаў пасяджэньне пленуму назаўтра, абвясьціўшы, што калі ў працягу вечара ніхто не запішацца, дык пленум не адбудзецца. Пасяджэньне было зачынена пад гіранічныя воплескі часткі публікі.

На сёньня склікан прэзыдыум пленуму для абмеркаваньня парадку працы.

ВАЙСКОВЫЯ АПЭРАЦЫІ З РЭШТКАМІ АНГОЦЬДЗЮНА.

ПЕКІН, 3-ІХ. Учора Бай-Цзун-Чы прыехаў у Цянцзін, дзе будзе кіраваць паходам проці рэштак чжылійскага і шандуньскага войска. Перад выездам з Пекіну Бай-Цзун-Чы наведаўся да прадстаўнікоў дыплёматычнага корпусу і заверыў іх, што маемасьць і жыцьцё чужаземцаў будзе пад абаронаю.

* * *

ЧЖАН-СЮЭ-ЛЯН ВЫЯЎЛЯЕ ПАЛІТЫЧНУЮ „САМАСТОЙНАСЬЦЬ“.

ТОКІЁ, 3-ІХ. Водлуг афіцыйных паведамленьняў, мукдэнская ўлада нядаўна выпрацавала плян павялічэньня мытных тарыфаў і мытаў.

Як паведамляе «Хоці», праэкт гэты павінен няспрыяюча адбіцца на эканамічных адносінах між Японіяй і Манчжурыяй. Газэта кажа, што японскі ўрад пастаўлен гэтым праэктам у цяжкае становішча. Японскі ўрад не адважваецца супярэчыць проці гэтага праэкту, бо гэта магло-б прымусіць Манчжурыю да кампрамісу з Нанкінам.

Арышты шанхайскіх студэнтаў.

ШАНХАЙ 3-9. Учора, у зьвязку са сьвяткаваньнем Міжнароднага юнацкага дню ў Шанхаі арыштавана 24 кітайцы, пераважна студэнты. Друк заяўляе, што арыштаваныя распаўсюджвалі брашуркі проці імпэрыялізму і проці нанкінскага ўраду, а таксама заклікалі скінуць гаміндапаўскую ўладу.

ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ ЗАЎСЁДЫ БУДЗЕ АБКРУЖАНА ЛЮБОЎЮ.

ПРЫЕЗД У ГОМЕЛЬ тав. ВАРАШЫЛАВА.

У Гомель прыехаў тав. Варашылаў. Па даручэньні ЦК КП(б)Б і ўраду БССР у Гомель прыехалі т. т. Чарвякоў і Піляр перадаць гарачае прывітаньне ад партыйнай арганізацыі БССР, рабачых, сялян і савецкага ўраду.

Нас упаўнаважылі вітаць вас,—заявілі ў сваім прывітаньні т. т. Чарвякоў і Піляр,—як цьвёрдага пралетара, бальшавіка-ленінца, і вышэйшага кіраўніка Чырвонай арміі.

Рабочыя і сяляне Савецкай Беларусі ўпэўнены, што камуністычная партыя, даручыўшы вам непасрэднае кіраўніцтва Чырвонай арміяй, забясьпечыла далейшы рост і ўмацаваньне баявой сілы Чырвонай арміі.

Працоўныя Беларусі, жывучы ў непасрэдным суседзтве з капіталістычнымі дзяржавамі, вельмі добра ўсьведамляюць значэньне Чырвонай арміі і кіраўніцтва ёю дзеля свае безапаснасьці. Рабочыя і сяляне Беларусі запэўняюць, што ў Савецкай Беларусі Чырвоная армія заўсёды будзе абкружана любоўю і клапотамі.

Хлебазагатоўкі ў цэнтр увагі.

З перадавіцы «Праўды».

Першыя два месяцы хлебазагатовак новага сельска-гаспадарчага году сваімі вынікамі не апраўдалі надзеі, якую мы на іх ускладалі. За абодва месяцы—ліпень-жнівень—мы загатовілі 36,92 міліёнаў пудоў, што ледзь дасягае паловы намечанага пляну.

Зразумела, што гэтае недавыкананьне пляну хлебазагатовак ляжыць у аснове тых цяжкасьцяў, якія мы ўсё яшчэ маем у справе дастаўкі хлеба галоўным спажывецкім і сыравінным раёнам. Цяжкасьці гэтыя ляжаць: у геаграфічным разьмяшчэньні ўраджаю, значна адсунутым на паўночны ўсход, за Волгу; у запозьненым дасьпяваньні хлеба якраз у тых раёнах, дзе мы маем сёлета максымальны ўраджай; у пачатку хлебазагатовак без патрэбных таварных рэсурсаў і г. д.

Усе гэтыя моманты, зразумела затрымлівалі разгортваньне новых хлебазагатовак, і калі мы ўсё-такі здолелі сабраць у працягу 2-х месяцаў блізка 37-мі міліёнаў пудоў, дык гэты вынік сьведчыць пра здаровыя тэндэнцыі ў разьвіцьці загатовак. Аб гэтым сьведчыць тэмп разгортваньня загатовак па пяцідзёўках, асабліва ў працягу жніўня: першая пяцідзёўка дала 1,97 міліёнаў пудоў, другая—3,06 міліёнаў пудоў, трэцяя—4,7 міліёнаў пудоў, чацьвертая—5,86, пятая—6,42 і шостая—10,27 міліёнаў пудоў. Пры гэтым з кожнаю пяцідзёўкаю ахапляюцца загатоўкамі ўсё новыя раёны.

Загатоўкі, бясспрэчна, разгорнуцца ў бліжэйшыя-ж месяцы, як толькі сёлетні ўраджай будзе сабраны і вымалачаны ня толькі ў паўднёвых, але і ў цэнтральных і ўсходніх раёнах.

Аднак, не зважаючы на адносна здаровае і нармальнае, хоць і запозьненае разгортваньне сёлетніх загатовак, у правядзеньні іх заўважваюцца, поруч з аб'ектыўнымі цяжкасьцямі, яшчэ і значныя суб'ектыўныя заганы і памылкі, якія могуць пры наяўнасьці аб'ектыўных перашкод у моцнай меры абцяжарыць дастаўку хлеба краю. Мы маем, судзячы па мясцовых паведамленьнях і карэспандэнцыях, новы выбух канкурэнцыі між асноўнымі хлебазагатоўчымі арганізацыямі, пераважна між Саюзхлебам, з аднаго боку, і Цэнтрасаюзам і Хлебацэнтрам—з другога, г. зн. між дзяржаўнымі і каапэрацыйнымі хлебазагатоўчымі арганізацыямі. На мясцох у выніку гэтае канкурэнцыі зьяўляецца нездаволеньне з боку сялян, паколькі для іх гэтай канкурэнцыяй ускладняецца рэалізацыя хлеба. Гэтай зусім нездаровай канкурэнцыі павінна быць пакладзена мяжа.

Нарэшце, мы маем у некаторых выпадках хваравітыя рэцыдывы спосабаў і форм прымусовага правядзеньня хлебазагатоўчае кампаніі. Адхіленыя апошнім пленумам ЦК «надзвычайныя захады» дзе-ні-дзе ў адкрытай і прыкрытай форме ўсё-ж такі ўжываюцца, выклікаючы, вядома, самыя шкодныя вынікі. Зразумела, што ЦК партыі, які ўхваліў на сваім апошнім пленуме спыніць розныя надзвычайныя і прымусовыя захады ў справе хлебазагатовак, ня можа даваць спуску ў адносінах да паўтарэньня гэтых захадаў з боку мясцовых партыйных органаў, тым больш, што як відаць з вышэйпаказанага, няма сур'ёзных аб'ектыўных прычын карыстацца такімі мерапрыёмствамі.

Кулак, прыватнік і хлебазагатоўчы чыноўнік набываюць магчымасьць зрываць загатоўкі, карыстаючыся некатораю нядбайнасьцю партыйных і савецкіх арганізацый пры адсутнасьці масавага ў адносінах да іх кантролю з боку ўсяе сыстэмы нашых органаў. Усе зьвеньні нашае масавае працы павінны быць прыцягнуты да справы хлебазагатовак. Справа гэтая павінна быць пастаўлена ў цэнтры ня толькі дзяржаўнае, але і грамадзкае ўвагі. І пры гэтых умовах хлеабзагатоўкі разгорнуцца нармальна і ўсе аб'ектыўныя цяжкасьці і перашкоды, якія ляжаць на шляху гэтага разгортваньня, будуць з посьпехам пераможаны.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

КРЫВАВЫ МЮД.

ВАРШАВА, 4-ІХ. У Вільні ў Міжнародны дзень моладзі адбылася дэманстрацыя, разагнаная паліцыяй. Арыштавана 35 чалавек.

У Лёдзі, каб папярэдзіць дэманстрацыі, было арыштавана 16 чалавек, западазроных у прыналежнасьці да камуністычнага руху.

КАНФЛІКТ У ВЕРХНЯСІЛЕСКАЙ ГОРНАПРАМЫСЛОВАСЬЦІ.

ВАРШАВА, 4-ІХ. Цэнтральны саюз гарнякоў апратэставаў пастанову арбітражнае камісіі, якая разглядала канфлікт у горнай прамысловасьці Верхняе Сілезіі. Камісія выказалася за прыбаўку гарнякам на 4—9 проц. Саюз дамагаецца прыбаўкі ў 20 працантаў.

Нарады „Вызваленьня“.

1 верасьня г. г. у Варшаве адбыўся сход прэзыдыуму партыі „Вызваленьне“, на якім пастаноўлена склікаць на 7-8 лістапада, у 10-ю гадавіну ўтварэньня Люблінскага ўраду (першы ўрад адраджонай Польшчы) вялікі партыйны зьезд, які адбудзецца ў Любліне.

Канфіскацыя „Рэха Працы“.

Віленскі гарадзкі староста сканфіскаваў 1 верасьня г. г. № 1-ы беларускай газэты „Рэха Працы“ за артыкулы «Барацьба з працай мас на культурным фронце», «Т-ва Беларускай школы» і рэд. «Сахі» зачынены і інш., якія трактавалі пытаньне аб зачыненьні «Т-ва беларускай школы» ў Вільні.

Арышты ў Беластоку.

Паліцыя арыштавала ў Беластоку 5 рабочых, якія абвінавачваюцца ў камуністычнай дзейнасьці.

Пасьледзтвы дажджоў.

Апошнія дажджы нарабілі многа шкоды і клопату сялянам Віленшчыны. У некаторых кутках Зах. Беларусі, як напр. Крулеўшчына (Дзісьненшчына) дажджы залілі цэлыя валёткі. Асабліва пацярпела мясцовасьць каля ст. Зябкі, дзе вада прайшла праз палатно. Гэта змусіла мясцовае сялянства да збудаваньня спэцыяльных плытоў і чаўноў, на якіх толькі і магчыма які колечы рух.

Як „лечыцца“ Пілсудзкі ў Румыніі.

ЧУТКІ АБ САКРЭТНЫХ ПЕРАМОВАХ ПАЦЬВЯРДЖАЮЦЦА.

ВЕНА, 4-9. Аўстрыйскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе з Бухарэсту, што ў румынскіх афіцыёзных колах катэгарычна адхіляюць паведамленьне, нібы Пілсудзкі праводзіць перамовы па палітычных і ваенных пытаньнях. Гэтыя колы не згаджаюцца таксама з паведамленьнем аб спатканьні Пілсудзкага з кіруючымі румынскімі генэраламі. Згодна афіцыйнага адхіленьня, доўгая гутарка Пілсудзкага з Арджэтояну (часова выконваючы абавязкі міністра замежных спраў) датычылася пытаньня аб перавозе праз Румынію трупа памёршага ў Турцыі барацьбіта за вызваленьне Польшчы Бэма.

Тэлеграфнае агенцтва дадае аднак, што, не зважаючы на ўсе адхіленьні, у асьвядомленых колах заўвяраюць, нібы ў часе гутаркі абмяркоўваліся пытаньні замежнае палітыкі, у якіх зацікаўлена Польшча і Румынія.

Надыходзячы пабыт Пілсудзкага ў Бухарэсьце ў канцы верасьня зьяўляецца ў сучасны момант тэмаю гутарак вайсковага міністра і кіруючых генэралаў з прычыны таго, што прыезду Пілсудзкага ў Бухарэст надаецца вялікае значэньне.

Ад'езд тав. Чычэрына заграніцу.

МАСКВА, 4-ІХ. Народны Камісар па Замежных Справах тав. Чычэрын выехаў 4-га верасьня заграніцу ў 3-хмесячны водпуск на лекі.

Ліквідацыя канцэсіі Гарымана.

КАНЦЭСІЙНАЕ ПРАДПРЫЁМСТВА ПЕРАХОДЗІЦЬ ДА НОВАГА САВЕЦКАГА ТРЭСТУ.

МАСКВА, 4-IX. СНК СССР зацьвердзіў згоду з амэрыканскім канцэрнам „Гарыман і К-о“ замест падпісанага 12-га чэрвеня 1925 г. канцэсійнага ўгавору на выключнае права здобычу і экспорту марганцу і пераксіту з Чыатурскага раёну, Шарапанскага павету, Кутаіскае губэрні. Водлуг гэтае згоды, канцэсійнае прадпрыёмства пераходзіць да савецкага трэсту, які спэцыяльна арганізуецца. Укладзены канцэрнам Гарымана капітал у 3.450.000 даляраў застаецца ў прадпрыёмстве і забясьпечваецца аблігацыямі, якія пагашаюцца ў працягу 15-ці гадоў, з 7-мі проц. гадавых.

ПРАЦА ПА ЗДОБЫЧУ МАРГАНЦА БУДЗЕ ПАШЫРАНА.

ТЫФЛІС, 3-9. У зьвязку з дасягнутаю згодаю між урадам СССР і прадстаўнікамі канцэсіі «Гарымана» наконт ліквідацыі канцэсіі, ВСНГ Грузіі распачаў прыёмку маемасьці ранейшага канцэсіянэра. Заснаванаму для кіраваньня марганцаваю прамысловасьцю Чыатурскага раёну трэсту дадзена дырэктыва шырока разгарнуць здобыч і прамыўку марганца, бо ў апошні час праца ў Чыатурах канцэсіянэрам была вельмі скарочана.

Для наладжаньня ва ўсесаюзным абхваце экспорту марганца і ўвязкі працы Нікапольскага і Чыатурскага марганэзавых трэстаў заснавана ўсесаюзнае акцыянэрнае таварыства экспорту марганца. Саюзны ўрад надаў гэтаму таварыству права самастойнага выхаду на замежны рынак. Старшыня таварыства Сванідзэ выехаў заграніцу, каб наладзіць збыт марганца.

ПОЛЬСКІЯ СЛОВЫ І СПРАВЫ.

— «Дыплёматам дадзена мова для таго, каб скрываць свае думкі».

Так гаворыць прыказка. Гутарка ідзе, зразумела, пра буржуазную дыплёматыю, пра дыплёматыю фальшывых заяў і сакрэтнага гандлю.

Гэту прыказку мімаволі прыходзіцца спамянуць, калі прыглядаесься да апошніх заяў кіраўнікоў польскай замежнай палітыкі ў адносіне да СССР.

Іх трое, якія выказаліся аб узаемаадносінах з СССР: польскі міністр замежных спраў Залескі, польскі пасол у Маскве Патэк і, нарэшце, сам уладар польскай дзяржавы—Пілсудзкі.

Разьбярэмся ў першую чаргу ў заяве, якую зрабіў у гутарцы з прадстаўнікамі польскіх газэт Патэк у ча- [illegible]

Гэтыя ненармальнасьці ён называе наступным чынам:

— «Некаторы застой».

Хто-ж вінаваты ў гэтым „некаторым застоі“? Прымаючы пад увагу, што водлуг думкі Патэка, Польшча «наскрозь міралюбча», то як відаць, адказнасьць за ненармальнасьці ў польска-савецкіх узаемаадносінах падае на СССР.

Наглядзім, ці так гэта.

Возьмем такое важнае пытаньне, як пытаньне аб утварэньні паміж абедзьвюма дзяржавамі гарантыйнага дагавору, г. зн. дагавору аб узаемным ненападзе.

Савецкі ўрад першы прапанаваў Польшчы зрабіць такі дагавор. Аднак, ня глядзячы на гэту гатоўнасьць з боку савецкага ўраду, Польшча перарвала перагаворы аб гэтым дагаворы. Польшча заявіла, што яна ня можа надпісаць такі дагавор з СССР таму, што Польшча зьяўляецца членам Лігі Нацый і мае перад сабой «пэўныя абавязацельствы».

Іншымі словамі гэта азначае наступнае:

Ліга Нацый можа загадаць Польшчы распачаць вайну супроць СССР. Польшча мае намер выконваць загады Лігі Нацый, ці больш правільна, гатова быць яе зброяй. Таму яна і не падпісвае гарантыйнага дагавору.

Ужо гэта адно даводзіць, наколькі на справе Польшча „наскрозь міралюбча“. Але, зразумела, маецца шэраг іншых фактаў наконт нібы міралюбчых настрояў Польшчы. Напрыклад, адмаўленьне Польшчы ад далейшых перагавораў з СССР па пытаньні аб утварэньні гандлёвага дагавору.

Патэк у сваёй заяве зазначае на звышмерную раздражлівасьць, якую быццам выяўляе СССР у сваіх адносінах да Польшчы. Гэтай звышмернай раздражлівасьцю Патэк спрабуе вытлумачыць той, водлуг яго выразу, застой, які існуе паміж абедзьвюма дзяржавамі.

Але хто-ж сапраўды выяўляе гэту звышмерную раздражлівасьць? Грамадзкай думцы ўсяго сьвету добра вядома, колькі цярплівасьці, стрыманасьці было выяўлена Савецкім Саюзам, калі варожыя нам сілы спрабавалі шляхам [illegible]

Залескі заявіў, што Польшча не мае ніякіх надзей на магчымасьць сур'ёзнага палепшаньня ўзаемаадносін з СССР.

Яшчэ больш адкрыта выкрыта выказаўся гэтымі днямі Пілсудзкі. Як вядома, Пілсудзкі знаходзіцца зараз у Румыніі. Афіцыйная мэта побыту Пілсудзкага ў Румыніі, зразумела, самая нявінная. Пілсудзкі, бачыце, стаміўся, хворы і хоча ў Румыніі адпачыць. Аднак, на справе паездка Пілсудзкага на румынскі курорт стварыла новы варожы крок супроць СССР. Пілсудзкі меў шэраг сакрэтных нарад з румынскім вайсковым міністрам і важнейшымі румынскімі генэраламі. Румынскія газэты ня ўстрымаліся і прагаварыліся: яны проста пісалі, што на гэтых нарадах абмяркоўвалася пытаньне аб удзеле Румыніі на баку Польшчы ў выпадку ўзьнікненьня вайны з СССР.

Гэтымі днямі зрабілася вядома адна з прамоў, сказаных Пілсудзкім у Румыніі. У гэтай прамове «камэндант» проста сказаў:

— «Ухіліцца сутычкі з СССР наўрад ці будзе магчыма».

Зразумела, Пілсудзкі спрабаваў паказаць справу так, што СССР зьбіраецца напасьці на Польшчу для таго, каб адабраць быццам у яе Ўсходнюю Галіцыю. Але гэтым байкам наўрад ці хто-небудзь верыць.

Вось якія на справе тыя крокі, якія робіць Польшча ў адносіне да СССР.

В. Т.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Падатак здаюць да тэрміну.

Бабруйск, 5-9. *Пасьля раздачы акладных лістоў у Пырэвіцкі савет (Жлобінскі раён) на працягу двух дзён паступіла падатку 52 руб. 97 кап. Першымі здалі падатак Харытонаў Хв., Заічкаў Ц., Карпенка А., Антрашчанка Л., Рабкін І., Кірыленка І., Купчыкаў Х., Катараў С.*

Па Клічаўскім раёне на 25-е жніўня паступіла датэрміновага падатку на суму 1461 р.

У Рагачоўскім раёне шэраг сялян здае падатак да тэрміну. Па Прыборскаму савету здалі падатак Кісялёў, Сіваковы, па Дварэцкаму савету—Пілiповіч, Брухавецкі, Яўменаў, па Крушынаўскаму савету—Ісакоў.

У большасьці датэрмінова здае падатак бядняцкая частка вёскі.

На дапамогу сялянцы.

Калі летась, пры арганізацыі дзіцячых яселяў на вёсцы, мы наглядалі выпадкі, што гэтае мерапрыёмства наганяла нейкі спалох на някультурную вёску, што маткі баяліся аддаваць у ясьлі сваіх дзяцей, што па вёсках ішлі розныя страшныя чуткі, дык у бягучым годзе мы гэтага зьявішча не наглядалі.

Год практычнай працы дзіцячых яселяў стаў лепшым агітатарам за іх распаўсюджваньне.

На дапамогу дзяржаўнаму бюджэту ў гэтай справе прышлі каапэрацыйныя і грамадзкія арганізацыі і Ў БЯГУЧЫМ ГОДЗЕ, АПРАЧА 33 ЯСЬЛЯЎ, ЯКІЯ ІСНУЮЦЬ НА БЮДЖЭТНЫЯ СРОДКІ, ІСНУЕ ЯШЧЭ 25 ЯСЬЛЯЎ НА СРОДКІ РОЗНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ.

Колькасьць яселяў супроць мінулага году ў бягучым годзе павялічылася амаль што на 100 проц., а колькасьць так званых «пазабюджэтных» яселяў вырасла ў 8 разоў. Гэтае зьявішча яскрава сьведчыць аб тым, што «ясельная кампанія» з кожным годам становіцца ўсё больш і больш важнай грамадзкай працай.

Дзякуючы адчыненьню яселяў сотні сялянак-матак, бяднячак, батрачак і серадлячак (пры наборы дзяцей у ясьлі шырока быў разгорнут клясавы падыход) атрымалі магчымасьць вольна працаваць, не баючыся за сваіх дзяцей. Праз ясьлі прапушчана 1700 вясковых дзяцей.

Цяпер ясельны сэзон закончыўся. Вынікі гэтай работы паказваюць, што, апрача матар'яльнай дапамогі вясковай беднаце і яе дзецям, ясьлі прынесьлі і вялікую выхаваўчую карысьць. Аб гэтых выніках красамоўней за ўсё гавораць самі сялянкі ў сваіх лістох:

«Нам ніколі ня верылася, чытаем мы ў лісьце сьвіслацкіх сялянак, што нашы дзеці, сабраныя з усей вёскі, будуць гуляць і жыць у адной сям'і.

Ясьлі—наша дапамога. Па гэтаму прыкладу мы самі зможам на наступны год з'арганізаваць ясьлі і тым палягчыць сваю працу».

„За добры дагляд дзяцей, чыстату ў памяшканьнях сяляне вёскі Мадоры, Рагачоўскага р., выносяць шчырую падзяку загадчыку яселямі і выхавацельніцы“.

А. ДАМБРОЎСКІ.

Бабруйшчына.

Бярэце прыклад.

Смілавіцкае с.-г. т-ва за апошні час паставіла сваю працу так, што сяляне ўсяго раёну знаходзяць у таварыстве апору і дапамогу ў палепшаньні сваёй гаспадаркі. Сяляне гэтага раёну ведаюць, што ў таварыстве яны змогуць знайсьці с.-г. машыну і штучнае ўгнаеньне на выгадных умовах.

У пасеўную кампанію праўленьне таксама своечасова разгарнула працу па гэтай галіне. У выніку беднякі і серадлякі былі забясьпечаны насеньнем, а таксама жывым і мёртвым інвэнтаром. Шмат зроблена праўленьнем у правядзеньні кантрактацыі. Калі ўперад сяляне і слухаць не хацелі аб гэтым, дык пасьля сталай працы сярод іх сяляне з усіх вёсак прысылаюць прадстаўнікоў у т-ва запісвацца на кантрактацыю. З заданьня Белселясаюзу на 300 проц. на 1-е верасьня выканана 290 пр. Поўнасьцю ня выканана толькі таму, што кантрактацыя праводзіцца толькі на штучнае ўгнаеньне, а апошняга не хапае. Належным органам трэба на гэта зьвярнуць увагу.

Смілавічы, Меншчына.

Сродкі ад самаабкладаньня скарысталі правільна.

Полацак 5-9. Грошы, паступіўшыя ад самаабкладаньня ў Алесаўскім сельсавеце скарыстаны на ўпарадкаваньне вёсак азначанага сельсавету самым рацыянальным і гаспадарчым чынам.

Пабудаваны вялікі свайны мост даўжынёю 15 мэтраў і коштам больш 400 руб. Гэта пабудова зьяўляецца важным зьявішчам, бо цяпер можна самым карацейшым шляхам з усіх куткоў сельсавету дахаць у Полацак, альбо ў Дрэтунь.

Таксама за грошы з самаабкладаньня забясьпечана некалькі школ зэдлікамі і інш. Хутка будзе абсталявана новая школа на тры вёскі Гвазды, Прахаронкі і Паруб'е.

Дадатковыя сродкі на пажарную ахову.

ГОМЕЛЬ 5-IX. Белдзяржстрах асыгнаваў дадатковыя сумы на проціпажарныя мерапрыёмствы ў акрузе. Асыгнаваныя сумы будуць скарыстаны: на набыцьцё пажарнага інвэнтару для Веткі—1.615 руб., Добрушы—2.063 руб., для Рэчыцы—963 руб., Гомелю—924 р., на проціпажарныя мерапрыёмствы ў сялішчах—2.880 р.

Апроч таго, Белдзяржстрах асыгнаваў 961 руб. на барацьбу з морам на жывёлу. З азначанай сумы 500 руб. будзе скарыстана на абсталяваньне Дзятлавіцкай вэтлячэбніцы, 140 руб., на набыцьцё розных прыладаў для вэтлячэбніцы: Дзятлавічы, Гарваля, Лоева, Камарына.

Прынялі беднякоў.

КОХАНАВА, 4-9. Закончыўся прыём у Коханаўскую навучальна-практыкавальную майстэрню. З пададзеных 152 заяў залічаны вучнямі 31 чал.—19 у сьлясарны і 12 у сталярны цэх. Кандыдатамі залічана 10 ч. з іх: 8—у сьлясарны і 2—у сталярны цэх. Сацыяльны склад залічаных: дзяцей рабочых—1, батракоў—5, дзяцей беднаты—19, з калгаспадарак—1, саматужнікаў—2 і серадлякоў—3.

Райком, зьвярні ўвагу!

Яшчэ зімою гэтага году пры Халопеніцкім нардоме (Меншчына) па ініцыятыве райкому КП(б)Б быў арганізован селькораўскі гурток, у які запісаліся каля 10 чалавек. Спачатку гурток працаваў добра, некалькі разоў у тыдні праводзіліся заняткі, але праз некалькіх м-цаў заняткі спыніліся. Загадчык нардому (ён жа кіраўнік гуртка) ня цікавіўся працай гуртка і ён стаў распадацца. З боку райкома і іншых арганізац. ня было ніякай дапамогі. Скора ўжо наступаюць васеньнія дні, а загадчык нардому ня думае падрыхтавацца да аднаўленьня працы гуртка.

Ліўшыц.

Гатовы да спатканьня дэмабілізаваных.

ГОМЕЛЬ, 5-9. Біржа працы забраніравала ў доме для беспрацоўных пэўны лік месц для дэмабілізаваных чырвонаармейцаў. Усім загадчыкам сэкцыямі прапанавана ўважліва адносіцца да патрэб дэмабілізаваных. Пры кожнай сэкцыі будзе знаходзіцца прадстаўнік дэмабілізаваных. Нямаючым сродкаў дэмабілізаваным будуць выдавацца талёны на бясплатныя абеды.

СКАРЫСТАЛІ РАЦЫЯНАЛЬНА.

Сабраўшы самаабкладаньне, Радускі сельсавет пачаў рацыянальна скарыстоўваць яго.

Перш-на-перш пабудаваны былі масты і грэблі, на якіх раней і праехаць немагчыма было.

Падругое, заказаны 2 пажарныя машыны, якія ў хуткім часе прыбудуць.

Патрэцяе, пабудавана памяшканьне для мэдпункту і зроблен плот вакол школы.

Мікола Гарэлік.

КУЛЬТУРНА РАСЬЦЕМ.

Бабруйск, 1-9. Па акрузе ў сучасны момант існуе наступная сетка палітасьветных установ: народных дамоў—13, хат-чытален—57, дамоў селяніна—5, школ сялянскай моладзі—18, чырвоных куткоў—200, кіно-перасовак—13, радыё-ўстановак — 39, бібліятэк—5, дамоў асьветы—2, музэяў—1, кіно-стацыянарак—6, вячэрніх школ рабочай моладзі—6, вячэрніх школ узвышанага тыпу—6.

СЯЛЯНСКАЯ СПАРТАКІЯДА.

Полацак, 5-IX. Акруговы Савет Фізкультуры склікаў на сёньня другую акруговую сялянскую спартакіяду. Усяго на спартакіяду прыбыло са ўсіх райкалектываў да 150 чалавек. На спартакіядзе разыгрываецца пераходны сьцяг імя Полацкага АСФК, які ў мінулым годзе атрымаў калектыў Ветрынскага раёну.

БЭКАНІЗАЦЫЯ—ГНЁЗДАМІ.

Магілеў, 4-IX. *У акругу прыбывае другая партыя завадзкіх кныроў, у ліку 30, якія павінны стварыць базу для мэтыснага бэконнага матар'ялу. Кныры будуць разьмешчаны строга-гнёздавым парадкам, з такім разрахункам, каб яны здолелі абслужыць усіх матак-сьвіней данага раёну. Кныры паступяць у раён дзейнасьці Сіўкова-Галынецкай арцелі, Прысьнянскага сельска-гаспадарчага таварыства і Чарнянскага і Кадзінска-Бахацецкага сельска-гаспадарчых раёнаў.*

ХТО ВІНАВАТ?

Кепска працуе Валмянскае спажывецкае т-ва.

Тавар, а асабліва мануфактура, рэдка калі завітае ў крамы, а калі і прывозіцца дык усё застаўляецца ў Валмянскай краме, а ў Пятровіцкую, Двеханьскую не даецца нічога.

Старшыня праўленьня Халадзінскі заўсёды корміць абяцанкамі, а тавараў усё няма. Хто тут вінават: ці Белкаапсаюз, што не адпускае тавараў, ці Халадзінскі сьпіць?

Сьмілавічы, Меншчына.

ЗАКЛАДКА ДОМУ КАМУНЫ.

Бабруйск, 4-IX У верасьні адбудзецца закладка дому камуны на 25 чалавек для рабочай моладзі дрэваапрацовачнай прамысловасьці.

Камітэт дапамагае беднаце.

Нічыпаравіцкі сельскі камітэт сялянскіх таварыстваў узаемадапамогі ў гэтым годзе купіў 3 акучнікі і 1 пружынную жалезную барану, якія маюць добрую нагрузку і бедната надта здаволена і гаворыць, «вось гэта дужа добра, бо раней кулакі зусім зьдзіралі кожу. За работу акучнікам бралі 1 руб., альбо дзень жаць. Цяпер заплоціш 10 15 кап. і прасіць доўга ня трэба».

Лупалаўскі раён, Магілеўшчына.

Фанэрны завод раўняецца па лепшых.

ВІЦЕБСК, 1-9. Пасьпешна разгарнулася падпіска на фанэрным заводзе. Аб гэтым сьведчаць лічбы падпіскі. На сёнешні дзень з 197 рабочых і служачых падпісалася 183 чал.—блізка 100 проц. Падпіска прайшла на суму 10255 рублёў. Сума падпіскі дала амаль 100 проц. выплачваемай месячнай зарплаты.

II пазыка індустрыялізацыі.

РЭАЛІЗАЦЫЯ ПАЗЫКІ ПРАХОДЗІЦЬ ПАСЬПЯХОВА.

(З пасяджэньня камісіі садзейнічаньня пры Прэзыдыуме ЦВК БССР).

У БССР ЗАДАНЬНЕ ПА РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ ВЫКАНАНА НА 87 ПРОЦ.—АДСТАЮЦЬ МАГІЛЕЎСКАЯ, АРШАНСКАЯ І ПОЛАЦКАЯ АКРУГІ—СЛАБА ПРАХОДЗІЦЬ РЭАЛІЗАЦЫЯ ПАЗЫКІ Ў ВЁСЦЫ.

[illegible] гілеўская—50,4 проц., Мазырская—103,7 проц., Аршанская—57,1 проц. і Полацкая—на 58,5 проц.

Камісія сьцьвярджае, што папярэдняя падпіска рэалізацыі 2-й пазыкі індустрыялізацыі як у цэнтры, так і на мясцох (да 1 верасьня) праходзіла пасьпяхова, што тлумачыцца своечасовай і сталай падрыхтоўкай усіх арганізацый, высокай СЬВЯДОМАСЬЦЮ ПРАЛЕТАРСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ, ЯКІЯ ДОБРА ЎЯВІЛІ ЗНАЧЭНЬНЕ ПАЗЫКІ. Значную ролю ў гэтай працы адыграў і адыгрывае друк папулярызацыяй і асьвятленьнем падпіскі. Акруговым камісіям запрапанавана мабілізаваць савецкія і грамадзкія сілы вёскі дзеля ўзмацненьня рэалізацыі пазыкі сярод сялянства. Зроблена распараджэньне Полацкай, Аршанскай і Магілеўскай камісіям садзейнічаньня аб узмацненьні працы па рэалізацыі пазыкі. Цэнтральная камісія [illegible] каб Наркамасьветы, разам з ЦП саюзу, зьвярнуліся з лістом да ўсяго настаўніцтва, каб яно ня толькі само падпісалася але, галоўным чынам, папулярызавала і дапамагала савецкім органам у распаўсюджваньні пазыкі на вёсцы сярод шырокіх сялянскіх мас.

На пасяджэньні камісіі таксама мелася на ўвазе заслухаць даклад Наркамзему і Ўпанаважанага шляхоў зносін аб ужытых імі мерапрыёмствах па рэалізацыі пазыкі па іх установах, але дакладчыкі не зьявіліся, і гэтыя даклады перанесены на наступнае пасяджэньне.

Урэшце, камісія заслухала паведамленьне т. Хацкевіча аб тым, што 20 верасьня г. г. у Цэнтральнае Камісіі Прэз. ЦВК СССР будзе заслухоўвацца даклад Камісіі Прэзыдыуму ЦВК БССР аб рэалізацыі пазыкі ў БССР.

Па Барысаву рэалізавана на 198.000 р.

БАРЫСАЎ, 5-9. Досыць пасьпяхова праходзіць кампанія па падпісцы па Барысаву.

На першых мясцох заводы Домбаль—56.000—112 проц. заработку, страхкаса і Госбанк—145 проц. заработку.

Адстаюць завод «Камінтэрн», які падпісаўся толькі на 30 проц. альбо 9000 рублёў і прафсаюзы працасьвесы і мэдсанпрацы, якія толькі пачалі разгортваць падпіску.

Саматужнікі не адстаюць. 120 сяброў таварыства падпісаліся на 12.000 руб.

Першыя падпісчыкі—на вёсках.

Не пасьпеў старшыня Новасёлкаўскага сельсавету разьвесіць плякаты аб пазыцы, як ужо ўсе прысутнічыўшыя з цікавасьцю чыталі іх. 20 хвілін тлумачэньня—і 10 грамадзян у працягу 5 хвілін падпісаліся на 10 рублёў кожны. І ня толькі падпісаліся, але і зрабілі першы ўзнос.

Магілеўшчына.

АРШАНШЧЫНА ПАДПІСАЛАСЯ НА 277250 РУБ.

Ворша, 5-IX. *На 1-е верасьня па акрузе рэалізавана 2-й пазыкі індустрыялізацыі на суму 277250 руб.*

Па гораду падпіска дала 91670 руб., на чыгуначным вузьле Ворша—40.500 руб. і па раёнах 145.080 руб.

На першым месцы па падпісцы ідзе Копыскі раён, на апошнім—Мсьціслаўскі.

Падпісаліся на 1000 руб. і выклікаюць.

БАБРУЙСК, 1-9. Загадчык Бабруйскага аддзяленьня Белдзяржбуду Голубаў падпісаўся на пазыку на 1000 руб.; прараб таго-ж аддзяленьня Купрыянаў, па выкліку т. Караваева таксама на 1000 руб. і выклікаюць: т. Караваева падпісацца да 1000 рублёў, а таксама падпісацца па 1000 р. начальніка працкамбінату Фалкіна, галоўнага інжынэра Шляпнікава, загадч. будаўнічай канторы «Цяпло і Сіла» у Бабруйску—інжынэра Панава, інжынэраў гэтай самай канторы Гараінава і Стэрлінга.

Падпіска пашыраецца.

ПОЛАЦАК, 5-9. Падпіска на пазыку пашыраецца з кожным днём.

Па гораду падпіска складае 195 тыс. рублёў супроць вызначаных 160 тыс. руб.

Па акрузе падпіска дасягае 45 тыс. руб. а ўсяго 240 т. р., альбо 84 пр. заданьня.

З ашчадных кас, знаходзячыхся ў раёнах на першым месцы па суме падпіскі ідзе Лепельская, а за ёй Вульская паштовыя касы.

Гомельшчына не адстае.

ГОМЕЛЬ, 5-9. Падпіска на пазыку павялічваецца. На 4 верасьня сума падпіскі складала 850 тыс. руб. ці 95 проц. заданьня. Добра праводзіцца падпіска ў вайсковых часьцях. №-я авіяцыйная часьць падпісалася на 17 тыс. руб. У раёнах пачалося разгортваньне кампаніі на пазыку. У Хойнікскім раёне рэалізавана на 16500 р., Церахоўскім—10 тыс., Уваравіцкім—5 тысяч руб, Чачэрскім—75 тыс. руб.

Індустрыялізацыя краіны палегчыць становішча жанчыны, пазбавіць яе ад хатняга нявольніцтва. Работніцы, сялянкі і хатнія гаспадыні, дапамагайце разьмеркаваць 2-ю пазыку індустрыялізацыі!

ПОЛЬСКІЯ „ГЕРМАНАФІЛЫ“ І „МАСКВАФІЛЫ“.

У віленскай манархічнай газэце «Слова» пішуць артыкулы і чытаюць іх польскія абшарнікі Заходняй Беларусі. Кажуць, што да гэтай газэты вельмі зблізан сучасны польскі міністр „справядлівасьці“ і разам абшарнік „Усходніх Крэсаў“ пан Мэйштовіч—гэты вядомы ліквідатар усякага наогул беларускага руху і пагромшчык „Грамады“. Больш як якая-небудзь іншая, услужаючая Пілсудзкаму газэта «Слова» адносіцца да дзейнасьці сучаснага польскага ўраду зусім бяскрытычна і на першы ківок пальца зьверху, як той індык, булдыкае «нех жые манархія»!

Пад махровую фірмаю «Слова» прытуліліся цяпер і такія, здавалася-б, калісьці радыкальныя змагары-дэмакраты вызваленчага польскага руху, як Уладыслаў Студніцкі і Чэслаў Янкоўскі. Гатовыя калісьці падтрымаць усякую расейскую рэвалюцыю, абы толькі яна прынесла адраджэньне польскай незалежнасьці, цяпер яны, як цені аджытага далёкага мінулага, падтрымліваюць польскую рэакцыю.

З вышынь радыкальнага адраджанізму дакаціцца да абароны рэакцыйных абшарніцкіх інтарэсаў—як хочаце, а гэта ўжо проста... сьвінства.

Чаго, аднак, ня бывае на сьвеце.

І вось мы бачым, як памянёныя паны забаўляюць цяпер ясьнавяльможных абшарнікаў сваёй пісанінай на прыемныя ім тэмы. Ч. Янкоўскі піша на тэму: „Над польскім морам“, гэта значыць аб тым невялічкім кавалачку Балтыцкага ўзьбярэжжа, якое дасталася Польшчы па Вэрсальскаму трактату. Гэты кавалак узьбярэжжа і Гданскі калідор распаласавалі Нямеччыну на дзьве, калі не сказаць на тры часткі, бо, апрача аддзяленьня ад Нямеччыны Ўсходняй Прусіі, створана яшчэ асобная дзяржава—Гданск (Данцыг) з 365 тыс. насельнасьці. На гэтую маленькую дзяржаву панская Польшча паглядае падазроным вокам і хацела-б яе праглынуць, бо Гданск стаіць на самым гірле Віслы. І вось Ч. Янкоўскі імкнецца дакаваць, што Гданск не незалежная дзяржава, што ўтварэньне яе зьяўляецца гвалтам над... Польшчай, хоць троху пазьней сам-жа кажа: „Сумляваюся, каб тэрыторыя вольнага гораду Гданску магла падацца так званаму спольшчаньню. Нямецкая культура ня дасца „зьесьці з кашай“.

А троху пазьней Ч. Я. пяе ізноў зусім што іншае:

„Хопіць, калі Польшча ўсасе тэрыторыю вольнага гораду Гданска ў свой дзяржаўны арганізм“.

Нішто сабе апэтыты ў ідэалёга абшарнікаў з «Усходніх Крэсаў»! Калі ня можна «зьесьці з кашай», дык трэба «ўсасаць». Гэта называецца—«германафільства» па абшарніцка-польску; тады со і pso і масквафільствам па Ч. Я. трэба лічыць захват панскай Польшчай тэрыторый беларускіх, украінскіх і інш. проці волі гэтых апошніх.

Нам, аднак, вядома, што пан Ч. Янкоўскі па сутнасьці не палітык, а проста літаратар, крытык, эстэт з ухілам пад старасьць у бок манархічнай і абшарніцкай ідэалёгіі. І мы ня дзівімся яго абсурдным палітычным экскурсам.

Іншая справа з панам Уладыславам Студніцкім. Гэта мацёры палітык, пры гэтым энэргічны і ўпарты, хоць апошнія дзьве якасьці выяўляліся ў ім больш перад і ў часе сусьветнай вайны. Цяпер У. Студніцкі асаблівай ролі ў палітычных колах Польшчы не адыгрывае, а так проста пісвае, ды і то ў манархічным «Слове».

І вось уздумалася яму, стараму польскаму радыкалу, а цяпер манархісту-пілсудчыку напісаць вялікі артыкул на тэму аб тым, якой арыентацыі трэба трымацца Польшчы—масквафобскай ці масквафільскай. Разважаньні свае на гэтую тэму п. У. Студніцкі вядзе ў форме спрэчкі з эндэцкай палітычнай ідэалёгіяй, якую ён лічыць масквафільскай. Сябе-ж ён атэстуе так: «Калі мне робяць закід у германафільстве, я адказваю: «так, я быў і ёсьць германафілам. Германафільства маё—гэта рэагаваньне на боль няволі, гэта шуканьне рэальных шляхоў для вызваленьня Польшчы з пад расейскага ярма, таму што перад вайною 80 проц. нашай былой тэрыторыі знаходзілася пад расейскім ярмом і вызваленьне наша было немагчымым без разбіцьця Расеі, і толькі бранiраваны нямецкі кулак мог яе разьбіць».

Вось асновы і матывы германафільства п. У. Студніцкага і ня толькі яго аднаго. Гэтым «германафілам» здавалася ў свой час, што для вызваленьня польскага народу патрэбна вайна Нямеччыны з Расеяй, у якой Нямеччына, бязумоўна, пераможа Расею і гэтым самым вызваліць палякаў з-пад расейскага ярма. На чым, аднак, рэальным, спытаемся мы, гэтыя германафілы будавалі свае надзеі на тое, што з расейскага яны не пападуць пад нямецкае кайзэраўскае ярмо. На працягу ўсяго свайго артыкулу п. У. Студніцкі не дае ніякага на гэта адказу. А мы ведаем, што як царская, так і кайзэраўская палітыка зацікаўлены былі не ў адраджэньні Польшчы, а ў яе русіфікацыі і германізацыі. Пры гэтым не на карысьць германафільства п. У. Студніцкага будзе і той факт, што якраз перад самай вайной кайзэраўскі ўрад распачаў сыстэматычна праводзіць ва ўсходніх сваіх правінцыях, дзе пражывала шмат палякаў, так званую каланізацыйную палітыку, дзякуючы якой землі польскіх абшарнікаў шпаркім тэмпам сталі пераходзіць у рукі нямецкіх каланістаў. Ні ў галіне культурна-асьветнай, ні палітычнай, ні ў якой іншай палякі не карысталіся ў кайзэраўскай Нямеччыне ніякімі правамі, як і ў царскай Расеі. І там і тут была зусім аднолькавая сыстэма, з тою быць можа розьніцай, што немцы, як народ культурнейшы і больш сыстэматычны, дасягалі сваёй мэты куды хутчэй. Запярэчыць гэтаму п. У. Студніцкі ніяк ня можа, бо гэта жывы факт, але Студніцкі аб ім маўчыць, заблытаўшыся ў лябірынце сваіх асабістых парахункаў з «масквафіламі» эндэкамі.

Куды мацней пазіцыя п. У. Студніцкага, калі ён нападае на польскіх эндэкаў за іх «масквафільства».

Ня можна, напрыклад, не згадзіцца з У. Студніцкім, што «польскае перадваеннае масквафільства было **прыстасаваньнем да няволі, адсутнасьцю веры ў магчымасьць вызваленьня»** (падчыркнута намі. Рэд.). Але тое самае трэба сказаць і аб германафільстве. І ў тым і другім сказывалася **«прыстасаваньне да няволі»**.

Пераходзячы да часоў па ваенных п. У. Студніцкі сьцьвярджае, што „польска-расейская вайна 1919 і 1920 г. была гістарычна патрэбнаю, была збаўленьнем для Польшчы... Бяз гэтай вайны наша незалежнасьць была-б вельмі танна куплена, а праз гэта была-б вельмі лёгка і страчана“...

Нам здаецца, што і тут п. У. Студніцкі вельмі моцна мыляецца. Польска-савецкая вайна была зусім непатрэбна. Але тагочасная Польшча Пілсудзкага, карыстаючыся грамадзянскай вайной у СССР, кінулася захопліваць беларускія і украінскія землі, якія даўно ўжо перасталі быць „польскімі землямі ў межах да 1772 г.“. Нацыянальная сьвядомасьць беларусаў і украінцаў ад часу 1772 г. настолькі вырасла, што п. Студніцкі наўрад ці можа гэтага ня бачыць. Якая карысьць для Польшчы, што яна захапіла і трымае цяпер гэтыя няпольскія землі—Зах. Беларусь і Зах. Украіну. Няўжо п. У. Студніцкі сур'ёзна думае, што захоп гэтых няпольскіх зямель быў „збаўленьнем для Польшчы“. Нам здаецца, што наадварот. «Украінцы і беларусы, якіх яна (Масква) творыць проці нас (Польшчы)»...—так піша п. Студніцкі ў канцы свайго артыкулу. Масква ня творыць ні беларусаў, ні украінцаў—яны самі творацца і яны ніколі ня згодзяцца, каб іх землі знаходзіліся пад уладай панскай Польшчы. Гэта факт. Канфлікт з-за гэтага пытаньня між Украінай і Беларусьсю, з аднаго боку і панскай Польшчай, з другога—гістарычная неабходнасьць, якая павінна направіць абмылкі «збавіцеляў Польшчы», бо яны не хацелі купіць яе незалежнасьці «вельмі танна». Унікнуць гэтага канфлікту можна толькі адзіным шляхам—адмовіцца ад захопленых панскай Польшчай беларускіх і украінскіх зямель, стаўшы на грунт права кожнага народу жыць уласным жыцьцём, а не пад чужым ярмом, проці якога п. Студніцкі так горача абураецца, калі справа ідзе аб Польшчы. Выходзіць, што для Польшчы ярма ня трэба, а для беларусаў і украінцаў—трэба.

У гэтым згодны з германафілам п. Студніцкі і яго «ворагі» масквафілы—эндэкі. Адзін з выдатнейшых эндэцкіх публіцыстаў п. З. Беразоўскі піша: «Нашыя ўсходнія землі сапраўды не прадстаўляюць для Расеі рэальнага значэньня. Нацыянальныя рухі значна зьменшылі актуальнасьць старой маскоўскай ідэі «зьбіраньне рускай зямлі»; вартасьць-жа гаспадарчая нашых усходніх правінцый, у значнай ступені палескіх пустыроў, не прадстаўляе для Расеі, маючай зашмат нявыкарыстаных абшараў, спэцыяльнай каштоўнасьці».

Адным словам, па Беразоўскаму ўсё гаворыць за тое, каб беларускія і украінскія землі засталіся пад польскім ярмом.

П. Студніцкі падмацоўвае словы п. Беразоўскага яшчэ такімі меркаваньнямі: «Кавалак Палесься, якім мы валадаем, мае для нас аграмадную вартасьць з погляду геаграфічнага... Аб'ект польска-расейскай спрэчкі мае 185 тыс. кв. клм., якія ляжаць за мяжою Кэрзона, г. ё. становяць землі, якія Антанта мела намер аддаць Расеі. Аддаць Расеі спорны кавалак—гэта перакрэсьліць нашую будучыню, нашую фактычную незалежнасьць, змарнаваць шэраг пакаленьняў і запомніць аб усёй нашай прошласьці».

Вось куды заехаў наш «германафіл». Урэшце ён выказваецца проці зьбліжэньня з Расеяй. Чаму? А таму, што „саюз (згода) абумоўліваецца супольнай небясьпекай. А ці Расеі пагражаюць немцы, з якімі яна не граніччыць? Не... У імя-ж чаго Расея мае бараніць нас ад немцаў“?

«Масквафіл»-жа Беразоўскі думае, што „Расея вядзе цяпер чынную палітыку ў Азіі і што яе палітыка ў Эўропе павінна быць пасыўнай, значыць ня будзе антыпольскай“.

Так «спрачаюцца» між сабою польскія «масквафілы» і «германафілы». Нас цікавіць у гэтых спрэчках толькі адно: наскольві «масквафільства» адных і «германафільства» другіх маюць пад сабою хоць які-небудзь рэальны грунт. Можам сьмела сказаць, што ня маюць ніякага грунту ні ў Нямеччыне, ні ў СССР. І Нямеччына і СССР ня могуць уваходзіць у блізкую прыязьнь з дзяржавай, якая, валадаючы тэрыторыямі няпольскімі (нямецкімі, беларускімі, украінскімі і літоўскімі) усьцяж вядзе ўнутры дзяржавы палітыку рэпрэсій і амаль ні разгромаў нацыянальных рухаў сваіх нацменшасьцяў. Падругое, у сваёй замежнай палітыцы панская Польшча ўсімі сіламі стараецца шкодзіць Нямеччыне і СССР, пры гэтым выяўляе тэндэнцыю выкарыстаць зручны момант для новых захопаў.

Патрэцяе,—ці-ж можна знайсьці які-небудзь агульны грунт для гутарак з людзьмі, якія ня хочуць зразумець, што сучасная Польшча валадае тэрыторыямі ня б. Расеі, а тэрыторыямі Зах. Беларусі і Зах. Украіны і што гутаркі аб „польска-расейскіх“ тэрытарыяльных спрэчках у сучасны момант устарэлі.

Каму, урэшце, могуць падабацца такія „фільствы“, якія канчаюцца або жаданьнем «усасаць», або жаданьнем „з кашай зьесьці“?

Трэба-ж дадумацца да такіх «фільстваў»!

Замежны.

АСЕНЬНЯЯ СЯЎБА.

Да сяўбы падрыхтаваліся.

У бягучую пасеўкампанію адзначаецца **вельмі ўзмацнёны попыт на ўсе бяз выключэньня сельска-гаспадарчыя машыны.** Плугоў раскуплена 3971 штука, барон—791, ільнамялак—235, трыераў—37, сартыровак—25. Але найбольш рэкордная зьяўляецца лічба прададзеных малатарань —630 і 286—арфаў.

Рэкорднай была-б і лічба мінэральных угнаеньняў, калі-б... яны былі завезены. Калі год-два таму назад патрабаваньні крэдытных таварыстваў на «парашкі» вылічваліся дзесяткамі пудоў, дык зараз яны дасягаюць некалькіх вагонаў—на кожнае. На вялікі жаль, на ўгнаеньні ў нас сапраўдны голад: плян завозу выконваецца на якіх-небудзь 25 працантаў, фасфарытная мука зусім не завозіцца. Шмат якія гаспадары былі ўпэўнены, што атрымаюць «парашкі», падрыхтавалі вучасткі, і неатрыманьне ўгнаеньняў цяпер парушае пляны і адаб'ецца на ўраджайнасьці.

Таксама дрэнна і з сартавым насеньнем. Яно таксама не завезена. Акрзямаддзел прымае меры, каб саўгасы абмянялі калгасам насеньне ў разьмеры, якое прадугледжана плянам завозу.

Падрыхтоўка да зернаачышчэньня праведзена своечасова: адрамантаваны на пунктах машыны, атрыманы новыя машыны. Таму можна спадзявацца на поўнае выкананьне пляну зернаачышчэньня (133 тыс. пудоў).

Пераход на шматпольле ідзе, па маючыхся зьвестках, нармальна, і ёсьць надзея, што плянавая лічба—32 тысячы дзесяцін—будзе дасягнута.

Зусім рэальным зьяўляецца плян пашырэньня плошчы пад азімым на 1 процант, бо хлебныя цяжкасьці ўвясну і лета былі добрым «агітатарам» за гэтае пашырэньне.

Л.

Агараном не дапамагае сялянству.

(Метчанскі с.-с., Барысаўскі раён.)

Вялікая ўвага аддаецца зараз пасяўным кампаніям. Толькі кампаніі гэтыя мала датычацца Метчанскага с.-с. Можна з упэўненасьцю сказаць, што ні адзін гаспадар з гэтай мясцовасьці і слова нават ня чуў аб такіх кампаніях. Ня гледзячы на тое, што сельсавет зусім блізка ад РВК і аграпункту, агроном ні разу не падумаў заглянуць сюды і правесьці гутарку аб павышэньні ўраджаю. Сялянства самастойна пачало сеяць лубін, канюшыну, віку, сарадэлю, і гэтыя культуры з кожным годам шырока пашыраюцца, але для большай карысьці ад іх і правільнага вядзеньня, патрэбна дапамога з боку агранома, якой, на вялікі жаль, няма і ня было.

Ачыстка насеньня не рабілася і ня робіцца. Сельсавет і кам. сял. узаемадапамогі не паклапаціліся аб гэтым, і цяпер трыера і блізка нават нідзе няма. А між іншым жыта ў гэтай мясцовасьці заглушуе так-званы «касьцёр» і «званец». Цэлыя вёскі і сёлета сеюць насеньнем напалавіну з «касьцяром» ды «званцом». Пшаніцу заядае „сажа“ і куколь, а авёс—„аўсюк“. Многія з гаспадароў хочуць купляць штучнае ўгнаеньне у сел.-гас. таварыстве, бо гною не хапае, але ня ведаюць, чаго патрабуе іх глеба. Агроном зноў-жа не парадзіў ім у гэтым і так усё застаецца і надалей.

Селянін.

Шкоднікі пасеўкампаніі.

Есьць у Шклоўскім раёне Гарадзішчанскі камітэт узаемадапамогі, а ў камітэце—сартыроўка. Сялянам ахвота пачысьціць на ёй свае насеньне, але ня тут-та было. Машына лічыцца «няспраўнай» і па гэтай прычыне «адпачывае» ў сенцах хаты-чытальні. А ўся яе няспраўнасьць—няма рамня, які каштуе вялізную суму ў... некалькі рублёў.

У той-жа самай вёсцы Гарадзішчах маецца і крэдытнае таварыства. І яно ня хоча адрозьнівацца ад камітэту узаемадапамогі ў справе таго-ж самага зернаачышчэньня. Калі з вёскі Чамаданаў прыехалі за сартыроўкай грамадзяне, дык ім абвясьцілі, што загадчык паехаў у Шклоў, а ключоў не пакінуў. Прышлося пасьля „дыплёматычных перамоў“ адкалупваць замок гвазьдом, каб дастаць сартыроўку.

К—н.

Сяўба пад пагрозай зрыву.

(Рагачоўскі р., Бабруйшчына).

Сяўба, якая ўжо распачалася, б'е трывогу аб тым, што нашы крэдытныя т-вы і загатоўчыя пункты, якія павінны даць селяніну добраякаснае насеньне, зусім да гэтай працы не падрыхтаваліся і цяпер бегаюць, шукаючы належнага насеньня. Арганізацыя зусім бязьдзейнічае: цэлых 5 с.-с. ужо восень пагода і ў вочы ня бачылі агранома; арцелі калгасы і машынныя т-вы агранаміяй таксама абслугоўваюцца слаба. Спэцыяльна выдзелены агроном для абслугоўваньня калгасаў і парнічных ячэек калектывізацыі вёскі зусім у іх ня бывае. Крэдытныя с.-г. таварыствы займаюцца толькі банкавымі апэрацыямі і ніякай арганізацыйнай працы па калектывізацыі сельскай гаспадаркі не вядуць.

У выніку такіх адносін машынныя т-вы распадаюцца або бязьдзейнічаюць, бо маюць шмат „[illegible]“, а кантролю ніхто не дае парады.

Кампанія асеньняй сяўбы ня мае ўдарнага характару, а ідзе самацёкам, вось чаму попыт на мінэральныя ўгнаеньні нязначны; адчуваецца недахоп азімай вікі, імкненьне сеяць якую вялікае.

Я. К.

Удзел ТД-Авіяхіму ў асеньняй пасяўной кампаніі.

ТД-Авіяхім прымае актыўны ўдзел у правядзеньні асеньняй пасяўной кампаніі. У акрузе будуць закладзены паказальныя вучасткі на плошчы 1.100 гэктараў. У Брагінскім раёне 6 вучасткаў, у Буда-Кашалёўскім—9, Лоеўскім—6, Рэчыцкім—15, Уваравіцкім—6, Хойніцкім—17, Чачэрскім—6, Веткаўскім—11, Гомельскім—12, Камарынскім—11, Церахоўскім—6.

Гомельшчына.

ШТО ПЕРАШКАДЖАЕ СЯЎБЕ.

Сяўбе шмат перашкаджаюць неспрыяючыя мэтэаралёгічныя ўмовы. У сярэдніх і паўночных акругах БССР зараз у адзін час сабраліся усе работы: жніво, ворыва пад жыта, малацьба і г. д. З гэтае прычыны пагаршаецца справа з кампаніяй ачысткі насеньня.

У некаторых раёнах жнуць яшчэ жыта

НАСЕННАЕ ЖЫТА З САЎГАСАЎ.

З 3 верасьня саўгасы Белсельтрэсту распачалі адгрузку насеннага жыта. Да 9 верасьня будзе адгружана 10000 пуд.

Дзеля забясьпечаньня новых калгасаў сартавым насеньнем у выпадку неатрыманьня жыта з Курскай губ. прымаюцца захады да атрыманьня насеннага жыта з старых калгасаў.

Гарантыйнае страхаваньне розьніцы.

Гарантыйнае страхаваньне Белдзяржстрах праводзіў да сучаснага моманту, галоўным чынам, у касавай і складской гаспадарцы і ахопліваў толькі прадпрыемствы аптовага характару. Страхаваньне-ж розьнічных прадпрыемстваў Дзяржстрах ажыцьцяўляў толькі ў выглядзе выключэньня.

У сувязі са значнай зацікаўленасьцю да гарантыйнага страхаваньня з боку каапэрацыйных і дзяржаўных гандлёвых арганізацыяў, пытаньне аб магчымасьці распаўсюджаньня гэтага віду страхаваньня на розьнічны гандаль вырашана Дзяржстрахам у станоўчы бок. Прызнана магчымым праводзіць гарантыйнае страхаваньне розьнічнага гандлю дзяржаўных прадпрыемстваў у гарадох і гандаль гарадзкіх спажывецкіх таварыстваў, рабочай і транспартнай каапэрацыі.

Як відаць з вышэйсказанага, сельскую каапэрацыю ў бліжэйшым часе Дзяржстрах не мяркуе ахапіць гарантыйным страхаваньнем, бо ў гэтай каапэрацыі ў большасьці працуюць выбарныя працаўнікі, якія непасрэдна зьвязаны з грашовымі і таварнымі каштоўнасьцямі.

У практыцы Дзяржстраху страхаваньне выбарных працаўнікоў не праводзіцца, дык і пытаньне аб распаўсюджваньні гарантыйнага страхаваньня ў сельскіх мясцовасьцях можна будзе настаўляць толькі тады, калі мы будзем багаты вопытам па гарадзкому страхаваньню.

Адказнасьць Дзяржстраху па розьнічнаму гандлю ўстаноўлена ў тых-жа межах, у якіх нясуць матар'яльную адказнасьць і самі гандлёвыя служачыя. У адпаведнасьці з гэтым прынцыпам Дзяржстрах будзе пакрываць усялякую страту, адказнасьць за якую ў судовым парадку ўскладзена на служачага. Калі служачы сам прызнаў сваю віну ў недахопе грошай ці тавараў, дык Дзяржстрах з некаторым абмежаваньнем таксама аплачвае страту.

На становішча гарантыйных служачых павінны быць пераведзены толькі тыя, якія нясуць адказнасьць за магазын, краму, аддзяленьне магазыну. Сярод умоў, якія выпрацаваны для страхаваньня розьніцы, належыць мець на ўвазе, што Дзяржстрах не нясе адказнасьці за дробныя страты ў некалькі рублёў. Гэткія страты ў практыцы розьнічнага гандлю ня рэдкі і іх удасца ўрэгуляваць у большасьці выпадкаў шляхам перагавораў з самімі служачымі. Нясеньне адказнасьці за такія невялікія страты Дзяржстрахам унесла-б вялікае ўскладненьне ў працу органаў Дзяржстраху, а часам і самой страхуючайся арганізацыі.

Разьмер адказнасьці Дзяржстраху па гарантыйнаму страхаваньню розьнічнага гандлю ўсталёўваецца па ўзгадненьні на мясцох. Апрача таго, на адказнасьці страхавацеля будзе пакідацца частка рызыку ў разьмеры 10-20 проц.

Пры выпрацоўцы ўмоў гарантыйнага страхаваньня розьніцы Дзяржстрах меў на ўвазе патрабаваньні шэрагу каапэрацыйных і дзяржаўных гандлёвых арганізацый даць ім магчыма больш шырокую адказнасьць, якая пакрывала-б усялякія страты і недастачы, а таксама і тое, каб гарантыйнае страхаваньне не паслабіла-б барацьбы самой каапэрацыі з злоўжываньнямі, растратамі і г. д.

Прынятыя Дзяржстрахам рашэньні пабудаваны такім чынам, каб гарантыйнае страхаваньне дапаўняла-б тую сыстэму мер, якую наша гаспадарка праводзіла ў мэтах свайго аздараўленьня, палепшаньня і ўдасканаленьня кантролю і ўліку. Толькі як дадатковы сродак у агульнай барацьбе супроць бесгаспадарчасьці і можна разглядаць гарантыйнае страхаваньне.

Белдзяржстрах ужо даў на месцы ўказаньні аб правядзеньні ў жыцьцё гэтага віду страхаваньня і трэба спадзявацца яно будзе карыстацца посьпехам.

В.

Жыцьцё і праца асьветніка.

За выразную клясавую лінію выхаваньня!

У працы нашых школ маецца цэлы шэраг момантаў, якія сьведчаць аб паслабленьні выхаваўчай працы.

У апошнія два гады, прымаючы пад увагу выразна выяўленую няпісьменнасьць вучняў, быў узяты рашучы курс на павышэньне агульнай пісьменнасьці вучняў, але, згрупаваўшы ўвагу на гэтым пытаньні, школа паслабіла выхаваўчую працу.

Пытаньні грамадзка-палітычнага выхаваньня зараз набываюць асаблівую важнасьць. Школа павінна разьвіваць у вучнях сацыяльныя інстынкты, нахіл да калектывізму. Дзеля гэтага ў школах павінна быць разгорнута грамадзкая праца, узмоцнена праца па самакіраўніцтву школы, узьнята на належную вышыню дзейнасьць піянэрарганізацый, клюбна-гурткавая праца і г. д. Школа, якая нічога ня робіць для выпрацоўкі ў вучнях грамадзкіх інстынктаў, ня зьвязаная з надворным жыцьцём, ізаляваная ад яго, замкнутая ў самой сабе,—ня можа лічыцца савецкай школай.

Ня меншую працу павінна весьці школа па лініі антырэлігійнага выхаваньня. Барацьба за антырэлігійнае выхаваньне павінна ўвайсьці ва ўсе поры школьнага жыцьця. Трэба зьвярнуць увагу на адпаведную пастаноўку выкладаньня натуральна-навуковых дысцыплін так, каб закласьці навуковыя асновы антырэлігійнага выхаваньня. Неабходна арганізаваць у школе гурткі бязбожнікаў, праводзіць антырэлігійныя кампаніі, асабліва ў такія сьвяты, як каляды, вялікдзень і г. д.

Яшчэ адно пытаньне, якое павінна стварыць поўны грамадзка-палітычны настрой вучняў, гэта—абарона нашага Саюзу. На разгортваньні гэтай працы можа быць праверана, наколькі высока стаіць грамадзка-палітычная праца ў школе. Вучань з рэвалюцыйна-клясавай устаноўкай ня можа не займацца фізкультурай, спортам, ня прымаць актыўнага ўдзелу ў гуртках ТДА-Авіяхіму. І з палітычнага, і з пэдагагічнага пункту гледжаньня праца школы па абароне краіны павінна быць пастаўлена найбольш моцна і выразна.

На пытаньнях грамадзка-палітычнага выхаваньня павінна быць завострана ўвага інспэктарыятаў і працаўнікоў школ. Але гэта, зразумела, не азначае, што павінна быць паслаблена праца па павышэньню пісьменнасьці вучняў. Да пытаньняў пісьменнасьці вучняў павінна быць узмоцнена ўвага школы, але разам з гэтым трэба ўзьняць на належную вышыню грамадзка-палітычнае выхаваньне. Нам патрэбен ня толькі пісьменны, адукаваны грамадзянін рэспублікі, але ў той-жа час ён павінен быць палітычна сьвядомы, выхаваным ў духу камуністычных ідэй.

Зараз перад пачаткам навучальнага году па ўсіх раёнах адбываюцца канфэрэнцыі настаўнікаў, якія аддадуць вялікую ўвагу ўзмацненьню ўвагі да выхаваўчай працы ў школе. Навучальны год пачнецца пры зусім выразнай устаноўцы працы па ўсіх галінах працы школы.

Зараз справа за правядзеньнем у жыцьцё намечаных задач і праверкай іх выкананьня.

Язьвінцы просяць даць ім школу.

(Вузьдзенскі р., Меншчына).

Сярод хвойніку, пад Нёмнам, пры самай дзяржаўнай мяжы стаіць вёска Язьвіны. Налічвае яна да 50 хат і да 40 чал. дзяцей школьнага ўзросту. Але школа для гэтай вёскі зьяўляецца толькі прыемнай марай, а з дзяцей, якіх трэба было вучыць, ужо павыходзілі самастойныя гаспадары (вядома няпісьменныя), якія ўжо маюць сваіх дзяцей і жадаюць іх вучыць. А школы ўсё няма, ня гледзячы на ўсе хадайніцтвы перад Вузьдзенскім РВК.

Найбліжэйшая школа знаходзіцца ў вёсцы Луніна ў адлегласьці каля 4 вёрст, якая разьлічана пераважна на сваіх дзяцей, для свайго насельніцтва (школа польская).

Язьвінцы, не жадаючы пакінуць дзяцей сваіх няпісьменнымі, пасылаюць іх у Луніна, хоць у польскую школу. Гэткае становішча стварае занадта цяжкія ўмовы для сялянства. Большасьць ня мае магчымасьці пасылаць сваіх дзяцей так далёка, ня маючы ні адзеньня, ні абутку. Пасылаць дзяцей саміх нельга, бо дарога да школы скрозь ідзе лесам, а ў лесе шмат ваўкоў, асабліва ўзімку. Нават адвозячы дзяцей—лёгка іх прастудзіць.

Вёска мае хату, дзе можна зрабіць школу, і памяшканьне для настаўніка і просіць толькі прыслаць настаўніка. Для сталай школы таксама маецца лес мясцовага значэньня і падрыхтаваны вучастак.

Гатыя патрабаваньні Вузьдзенскі РВК з гэтай-жа восені павінен задаволіць, тым больш, што язьвінскія дзеці зьяўляюцца для лунінскай школы перагрузкай, а школа ў Язьвінах будзе абслугоўваць ня толькі Язьвіны, а і суседнія селішчы, як Пястуны, фальварак Язьвіны і інш., якія зараз зусім пазбаўлены магчымасьці вучыць сваіх дзяцей. І гэта ў акрузе, дзе навучаньне дзяцей зьяўляецца абавязковым.

П. БЕРДНІК.

Настаўніцкая канфэрэнцыя

(Шклоў, Магілеўшчына).

Тры месяцы прайшло з часу настаўніцкай канфэрэнцыі, на якой былі адзначаны і праверваны дасягненьні ў працы за мінулы навучальны год і дадзен напрамак і спосаб далейшай працы. Побач з дасягненьнямі ў працы было яшчэ шмат недахопаў, якія выявіла апошняя настаўніцкая канфэрэнцыя, што адбылася 29 і 30 жніўня г. году.

Няўжыўчывасьць настаўніцтва з акаляючымі грамадзкімі ўстановамі і арганізацыямі павінна ў гэтым годзе зьнішчыцца; гэтага павінны дабіцца самі настаўнікі праз актыўны ўдзел у сацыялістычным будаўніцтве.

Вытворчыя пляны нашае працы, якія ня былі выкананы да гэтага часу, павінны быць пастаўлены на неадкладнае выкананьне на ўсе 100 проц. У гэтым крыецца поўны і грунтоўны крок далейшага палепшаньня матар'яльных і культурна-бытавых умоў нашага жыцьця.

Канфэрэнцыя паставіла, як асноўную мэту далейшай працы настаўніцтва—задачы культурнай рэвалюцыі. Кожны асьветавец павінен стаць застрэльшчыкам культурнага будаўніцтва, стаць актыўным перадавіком і арганізатарам у справе барацьбы за новы, культурны быт вёскі.

Канфэрэнцыя таксама дала наказ асьветнікам у справе падняцьця палітадукацыі і самаадукацыі.

Усё настаўніцтва раёну падпісалася на 2 пазыку індустрыялізацыі ў разьмеры месячнага заработку, а некаторыя і больш. Прыехаўшы на месца працы, задача кожнага настаўніка шырока павесьці агітацыю сярод насельніцтва вёсак падпісацца на пазыку.

П. Каньмоў.

Другія канцэнтры раённых сямігодак неабходна пашырыць.

Пачынаецца навучальны год. Імкненьне сярод сялянскіх дзяцей да вучобы надзвычайнае. Але вучыцца далей чатырохгодкі маюць магчымасьць вельмі нямногія, бо 5 група сямігодкі ня можа ахапіць нават і палову жадаючых.

З месц паступаюць самыя трывожныя весткі.

З Дукоры (Сьмілавіцкі р.), напрыклад, пішуць:

У пятую групу Дукорскай сямігодкі пададзена 218 заяў, з іх 24 заявы ад рабочых, батракоў і сялян зусім вызваленых ад падатку, 95 заяў ад дзяцей бацькі якіх плацяць падатку да 10 руб, 72 заявы з падаткам ад 10 да 50 руб., 23 заявы з падаткам ад 50 руб. і больш. 3 заявы ад служачых.

Такім чынам, калі адкінуць 23 чал. заможнікаў (кулакамі іх назваць ня прыходзіцца), то астатнія 195 дзяцей зьяўляюцца тым элемэнтам, які мае права і павінен вучыцца. А прынята ў дзьве пятыя групы 110 чалавек (нішто сабе нагрузачка!), выходзіць, **што 85 чалавек дзяцей бедняты і серадняцкоў засталося па-зашколай.**

У Пухавіцкай сямігодцы становішча яшчэ горшае—там маецца толькі адна пятая група, у якую прынята 65 чалавек з 156 чалавек падаўшых заявы. Прышлося нават адмовіць у прыёме **42 дзецям, бацькі якіх плацяць да 10 руб. падатку і 38 дзецям з падаткам ад 10 да 40 руб.**

Такі-ж малюнак назіраецца і ў Заслаўскім раёне.—Там на 59 чатырохгадовых школ маецца толькі адна сямігодка. Са скончыўшых чатырохгодкі 80 **чалавек жадаўшых вучыцца засталося па-зашколай.** Прычым большасьць з іх зьяўляюцца дзяцьмі бядняцкай і серадняцкай часткі вёскі.

Можна ўпэўнена сказаць, што з ахопам сямігодкамі дзяцей скончыўшых чатырохгодкі такое ж становішча маецца ня толькі ў памянёных трох раёнах, а амаль і ўва ўсіх астатніх раёнах рэспублікі.

Які-ж з гэтага выхад і ці ёсьць ён?

Нам думаецца, што часткова выхад знайсьці можна.

— Папершае, практыка паказала, што ў шмат якіх раёнах маюцца кампляекты недагружаныя да нормы вучнямі.

Панашаму, вучняў гэтых недагружаных камплектаў можна перадаць у бліжэйшыя школы, а сродкі перакінуць у сямігодкі на адчыненьне пятых роўнамежных груп. Падругое, 5 група сямігодкі (32 тыднёвых гадзіны) каштуе ў год 1500—2000 руб., сума не такая ўжо страшная, каб яе раён ня змог адшукаць.

Магчыма ў некаторых раёнах можна для гэтай мэты скарыстаць частку сродкаў ад самаабкладаньня.

Па думцы таварышоў з месц, магчыма ўжыць і самааплату (як крайнюю меру).

Гэта пытаньне неабходна тэрмінова абмеркаваць адпаведным установам і прынцыпова яго вырашыць, бо сярод сялян ствараюцца дрэнныя настроі і чуваць розныя нараканьні, напрыклад, сяляне Пухавіцкага раёну кажуць: **дзяцей местачковых** (стопрацэнтная яўрэйская бедната) **прымаюць, бо яны беднякі, а вось мы маем па дохламу каню і карове і дзесяціны паўтары-дзьве зямлі, дык мы ўжо багацеі, нашым дзецям вучыцца ня трэба.**

Камлюк.

АД РЭДАКЦЫІ: чакаем допісаў на закранутую тэму з іншых раёнаў Беларусі.

Настаўніцкія курсы.

5-га верасьня г. г. у м. Ветрына адчыніліся тыднёвыя настаўніцкія курсы, на якіх будуць прысутнічаць усе школьныя працаўнікі раёну. На курсах, поруч з пытаньнямі мэтодыкі, будуць падрабязна распрацаваны і пытаньні аб удзеле настаўніцтва ў працы хат-чытальняў, чырвоных куткоў, піянэрскіх атрадаў і г. д.

Курсы дадуць некаторую тэорыю, якая будзе праводзіцца на практыцы ў працэсе штодзённага жыцьця.

Ветрынскі р., Полаччына.

Асьветнікі—на 100 проц. заработку.

24 жніўня на раённай канфэрэнцыі настаўнікі вынесьлі аднагалосна пастанову падпісацца на 100 проц. пэнсіі. Тут-жа, пасьля сходу, быў запоўнен падпісны ліст.

Асьветнікі ня толькі выканалі свой абавязак падпіскай, але прынялі актыўны ўдзел і ў распаўсюджваньні займа сярод шырокіх колаў сялянства.

На вёсцы асьветнікі ўвайшлі ў склад камісіі па садзейнічаньню распаўсюджваньня 2-й пазыкі і далі згоду працаваць контрагентамі.

Самахвалавічы, Меншчына.

Наша перапіска.

Каменскаму. Узьдзенскі р. Па пытаньню аб грамадзкай працы вашых настаўнікаў зьвярнецеся ў раймясцком прапасьветы. Друкаваць ня будзем. Артыкул наконт вучняў ШСМ таксама да друку негадзіцца, бо зусім няясна, што вы ў ім хацелі сказаць.

Настаўніку М. Б.-Кашалёўскі р., Гомельшчына. Пісаць аб тым, як трэба рыхтавацца да новага навучальнага году, зараз ужо позна. Пішаце, як падрыхтаваўся ваш раён і што гэта падрыхтоўка дала.

Б. Дзяругу. Смалявічы. Наконт кепскай працы інструктара візвыхаваньня ўзьнімеце пытаньне перад інспэктураю сацвыху. Да друку не падыходзе.

Судзьдзі, купленыя бандытамі.

(Да працэсу полацкіх судзьдзяў).

У хуткім часе ў Полацку распачынаецца справа па абвінавачваньні старшыні Полацкага суду Шалімава і члена таго-ж суду і інш. у падтрыманьні сувязі з розным праступным элемэнтам.

Гэта нячуваная справа судзьдзяў-злачынцаў заключаецца ў тым, што селькора, т. Лапкоўскага, і селяніна-перадавіка, т. Багданава, засудзілі да зьняволеньня на 8 і 10 год, а бандыты, зладзеі, кантрабандысты, з якімі вялі барацьбу т. т. Лапкоўскі і Багданаў, былі на волі і нават займалі адказныя пасады.

У 1924 г. у в. Шайтарава, Валынецкага р., зьявіўся з-за межаў бандыт-рабаўнік Галасуй, які арганізаваў хэўру і разам з ёю рабіў налёты—краў і рабаваў. Сяляне патрабавалі высылкі Галасуя, але мясцовая ўлада глядзела на гэта скрозь пальцы. Тады сяляне, не дачакаўшыся дапамогі, пачынаюць самі дзейнічаць. 21-га ліпеня 1926 г. Галасуй быў цяжка паранен. Перад сьмерцю ён заявіў, што ў яго страляў Лапкоўскі, — селькор «Крестьянской газеты» і Багданаў—перадавы селянін (кандыдат партыі) і селянін Хадкевіч.

Па заяве Галасуя ўсе яны былі прыцягнуты да адказнасьці. Але ўжо на першым допыце выявілася, што Лапкоўскі і Багданаў у забойстве не замешаны, што бандыт Галасуй проста хацеў ім адамсьціць за іх барацьбу супроць яго, і што забойства зрабілі Хадкевіч і Казлоў. Лапкоўскі і Багданаў былі вызвалены, пад вартаю засталіся Хадкевіч і Казлоў.

Арыштаваны Хадкевіч даўно меў сувязь з зладзеем і кантрабандыстам з хэўры Галасуя, Заборскім. Бандыт Заборскі даўно імкнуўся зьнішчыць Лапкоўскага і Багданава, якія стаялі ў яго на дарозе.

Справа ў тым, што яшчэ да гэтага Заборскі згвалціў жонку Лапкоўскага, за што апошні параніў яго. За гэту справу Лапкоўскі быў засуджан на 5 год зьняволеньня і ў яга быў адабраны апошні конь у карысьць Заборскага.

Адсядзеўшы свой тэрмін, Лапкоўскі падаўнейшаму прадаўжаў сваю барацьбу з бандытам Заборскім. Але ў Заборскага была ў горадзе моцная абарона: старшыня Полацкага акруговага суду Шалімаў, член суду Фролаў і судовы выканаўца Крум. Забойства бандыта Галасуя дало магчымасьць спіхнуць з дарогі Лапкоўскага і Багданава. Заборскі ўзяў хабар ад Хадкевіча і праз сваю жонку Матруну і Крума перадаў яго Шалімаву. Але апошняму гэтага было мала: Шалімаў патрабаваў яшчэ за вызваленьне Хадкевіча палавой сувязі з Матрунаю Заборскай, якая на гэта згадзілася. Шалімаў праз Матруну запрапанаваў забойцам Галасуя адмовіцца ад сваіх папярэдніх паказаньняў, тыя так і зрабілі, і Шалімаў накіраваў гэту справу «на дасьледваньне».

Дадатковае сьледзтва вёў сьледчы Зінкевіч. Увесь матар'ял быў у карысьць Лапкоўскага і Багданава. Але Зінкевіч ведаў, што патрабуюць ад яго і вынес пастанову: Лапкоўскага, Багданава і Хадкевіча прыцягнуць да судовай адказнасьці. З гэтым заключэньнем згадзіўся пракурор, а Фролаў, пад старшынствам каторага вялося судовае пасяджэньне, прыгаварыў Лапкоўскага на 10 год, а Багданава—на 8 год; асудзілі таксама і Хадкевіча.

Калі сяляне, абураныя прыгаварам суду, склалі пратакол аб няправільнай пастанове суду ў адносінах да Лапкоўскага і Багданава, то пракурор Лэйланд забараніў Пруднікоўскаму сельсавету заверыць подпісы.

Справа гэта, аднак, хутка была выкрыта. Супрацоўнік «Крестьянской газеты» т. Садовец—супольна з членамі ЦК КПБ і РСІ т.т. Стафановічам і Вінаградавым выкрылі ўсю гэту абураючую гісторыю.

Была выкрыта ўся хэўра кантрабандыстаў, контр-рэвалюцыянэраў, устаноўлена праступная сувязь з імі Шалімава і інш. і праступленьні пракурораў Мазгіна і Лейланда.

Па пастанове прэзыдыуму ЦВК БССР зацьверджан наступны склад Вярхоўнага Суду для разгляду гэтай справы: старшыня суду—т. Вінаградаў, члены т.т. Несьцер і Зыбко.

Справа ня ў колькасьці, а ў якасьці.

(Загатоўка і экспарт яблык).

У сучасны момант перад экспартуючымі арганізацыямі стаіць пытаньне загатоўкі і экспарту яблык. Першапачатковы плян быў складзен на 3000 тон яблык—выключна дзеля экспарту, але, як заўсёды, раней складаюцца вялізарныя пляны, а калі прыдзе да справы, калі пачынаюць загатаўляць, то ў лепшым выпадку выяўляецца магчымасьць выкананьня толькі на 50 проц.

Справа з яблыкамі ў нас, у БССР, мае доўгую гісторыю. Гэты від экспарту да апошняга часу не ўдаваўся, экспартуючыя арганізацыі—у даным выпадку Белдзяржгандаль—ня ўжыў у мінулым годзе мер для пастаноўкі гэтай справы на належную вышыню, а таму вынікі рэалізацыі на замежных рынках былі ня зусім здавальняючыя.

Белдзяржгандлю летась не ўдалося дагаварыцца з каапэрацыяй: апошняя ставіла такія цяжкія ўмовы, што Белдзяржгандаль ня мог карыстацца паслугамі Белсельсаюзу.

Сёлета пад націскам Наркамгандлю Белсельсаюз, хоць і ня зусім ахвотна, згадзіўся здаць Белдзяржгандлю свае яблыкі. Ён абяцаў „залатыя горы“, але высьветлілася, што ён зможа даць толькі 50 проц. абяцанага. Такі-ж самы малюнак і з Белсельтрэстам, які павінен быў здаць 2000 тон яблык.

Такім чынам, Белдзяржгандаль ня зможа выканаць заданьня на 3000 тон яблык.

Але справа ня ў колькасьці, а ў якасьці, у апрацоўцы і сартыроўцы яблык. Да гэтага часу была значная колькасьць рэклямацый на нашу „антонаўку“, і тут неабходны надзвычайна сур'ёзны і ўдумлівы падыход да зьнішчэньня ўсіх мінулагодніх дэфэктаў. Беларускія яблыкі могуць мець добры збыт на замежным рынку, галоўным чынам, на нямецкім, але пры ўмове, калі тавар будзе дабраякасны, калі сартыроўка будзе вельмі асьцярожная і акуратная.

Трэба раз назаўсёды паставіць сабе мэтай: ня гнацца за колькасьцю, а зьвярнуць найбольшую ўвагу на якасьць і сартыроўку. Асабліва гэтыя лёзунгі неабходна ўжываць у адносіне такога нятрывалага тавару, як яблыкі. Няхай плян ня будзе на 3000 тон, няхай загатовяць палову, але каб тавар быў выключна дабраякасны, каб на нас ня было ніякіх нараканьняў за нашы тавары.

Справа ня ў колькасьці, а ў якасьці —гэта павінны добра ўявіць сабе нашы экспартэры, на якіх ускладзена заданьне надзвычайнай важнасьці— **узмацніць экспарт і палепшыць яго якасьць.**

Л. Манін.

КАЛГАСЫ БАРЫСАЎШЧЫНЫ.

На сёньняшні дзень у Барысаўскім раёне налічваецца 10 калгасаў, з іх адна камуна „Інтэрнацыянал»—на месцы ранейшага маёнтку «Кімія». Некаторыя калгасы існуюць ужо па 3-4 гады і маюць вялікія дасягненьні. Ва ўсіх калгасах, за выключэньнем новаарганізаваных сёлета ўведзен шматпольны севазварот з культурнымі травамі і занятымі папарамі, пабудаваны новыя хлявы для скаціны, як напрыклад, у «Чырвонай Зорцы» і «Працы». У апошняй будуецца сьвінарнік з цэмантовай падлогай і асобнымі аддзяленьнямі для сьвіней.

Да гэтага часу калгасы працавалі паасобна адзін ад другога, часам ня ведаючы нават пра існаваньне другога.

Зараз пры дапамозе калгас-сэкцыі Белсельсаюзу калгасы раёну аб'ядналіся ў так званае куставое аб'яднаньне для супольнага агранамічнага ды іншага самаабслугоўваньня. Усе калгасы ахвотна ўступілі ў гэта аб'яднаньне і выдзяляюць сродкі, патрэбныя на ўтрыманьне спэцыялістаў. 50 проц. сродкаў дае дзяржава, а 50 проц. уносяць самі калгасы.

А. У.

АДНОЎЛЕНАЯ КРУГЛЯНШЧЫНА.

Праедзьце па вёсках Круглянщчыны і вы заўважыце, што хоць паступова, але раён аднаўляецца. Пад гэтымі, пакуль што саламянымі стрэхамі, сяляне жывуць ня так, як жылі пяцьдзесяць год таму назад.

Зайдзем на хвілінку да Кіранава Сымона, селяніна вёскі Ліхініч. Ён вам раскажа пра сваё жыцьцё, пра змаганьне за ўраджай.

1919 год. Кіранаў аддзяляецца ад бацькі. Бацька даў пяць дзесяцін самай дрэннай, самай няўдобраякаснай ральлі. Ні будынкаў, ні жывёлы—жыві, як хочаш. Ад усходу да захаду працаваў з жонкай.

— Дрэнна на трохполцы,—апавядае Кіранаў,—нічога ня выходзіць. Кавалак хлеба маеш, а да кавалка—нічога.

У 1924 годзе Сымон разьбівае поле на шматпольле.

— Шматпольле з канюшынай вывязе,—думаў я тады. Увёў дзевяціпольны севазварот, пракапаў канаву на 120 саж., выкарчаваў лазу, засадзіў сад у 75 дрэў, набыў чатыры вульлі пчол.

Кожны год засявае адну чвэртку дзесяціны карняплодамі, тры палі—канюшынай. Бяскорміцы Сымон ня ведае і нават сёлетняй вясной прадаў тры сотні пудоў бульбы. Зараз у яго тры каровы, адзін конь і чатыры авечкі; едакоў на гаспадарцы—шэсьць.

Жывёла корміцца ў Кіранава з кармушак дацкага тыпу. Пасеў засявае заўсёды адсартаваным насеньнем.

Усё гэта я зрабіў ня сам...—прызнаецца Кіранаў.—Я толькі быў простым выканаўцам парад агранома. Кніжка з газэтай дапамаглі мне.

* * *

Усяго ў Круглянщчыне пераведзена на шматпольле 6111 гэктараў зямлі ў 40 вёсках з 660 дварамі. У стадыі пераходу на шматпольле знаходзіцца 27 пунктаў з 275 дварамі і 2870 гэктарамі ральлі. Сяляне, перайшоўшыя на шматпольле, у большасьці прытрымліваюцца пляну, але ёсьць і такія, што толькі на паперы лічацца шматпольнікамі,—на самай-жа справе сядзяць на тэй-жа дзедаўскай «палыновай» трохполцы.

У вёсках, пераведзеных на шматпольле, раённай арганізацыяй утворана трынаццаць мэліарацыйных таварыстваў на плошчы нявыгодных зямель у 1120 гэктараў. У таварыствы аб'яднана 445 гаспадарак, у большасьці бядняцкіх. У Прышчэпаўскім мэліарацыйным таварыстве ўпяршыню ў Аршанскай акрузе драніруецца ральля і сенажаць.

У раёне арганізаваны дзьве малочныя арцелі—адна маслабойная, а другая—сыраварная. У гэтыя дзьве малочныя арцелі каапэравана 110 сялянскіх гаспадарак. У пяці машынных таварыствах арганізавана 74 сялянскіх гаспадарак, а ў садова-гародных таварыствах лічыцца 34 гаспадары. Усяго ў раёне садова-гародных таварыстваў тры, але, трэба спадзявацца, будзе больш, бо сяляне надзвычайна зацікаўлены гэтай формай аб'яднаньня. У трох агнятрывалых таварыствах сяляне выпрацоўваюць чарапіцу, цэглу, бэтон, якія ў адзін момант распрадаюцца. Існуе таксама і адно насеннаводнае таварыства з лікам сяброў 20, а ў племянным—61 гаспадарка.

Круглянщчына не на апошнім месцы па калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Усяго ў раёне калектыўных гаспадарак—адзінаццаць, з лікам двароў 110, на агульнай зямельнай плошчы ў 1235 гэктараў. У працы калгасаў шмат сустракаецца цяжкасьцяй—як існаваньне дробных калгасаў у 30—40 дзесяцін; на такім калгасе цяжка разгарнуць працу, цяжка машынізаваць гаспадарку. Мала ў калгасах грамадзкіх непадзельных капіталаў, ёсьць саматужніцтва і разгільдзяйства ў пабудове калгасаў. Ёсьць спробы арганізацыі лжэкалектываў, але ім давалі рашучы адпор. Гэтыя 11 калгасаў—толькі кроплі ў моры дробнаўласьніцкіх сялянскіх гаспадарак. Зараз вядзецца праца па арганізацыі яшчэ некалькіх новых калгасаў з такім разьлікам, каб асеньнюю пасяўную кампанію спаткаць на новых землях.

У раёне арганізаваны пры агрыпункце зернаачышчальныя пункты. У часе асеньняй пасяўной кампаніі адсартавана 442 тоны насеньня.

Агранаміяй праароблена вялікая праца ў адносінах пашырэньня кармавых і тэхнічных расьлін у сялянскім севазвароце. У гэтым напрамку ёсьць значныя вынікі: кармавы бурак у сельскай гаспадарцы Круглянщчыны зьяўляецца не навіной,—амаль ня ў кожнага селяніна яго знойдзеш, хоць пакуль яшчэ не на полі, не на асобным агульнавясковым кліне, дык на гародзе ў градах. Зараз зьвернута ўвага на пашырэньне лёну. Кантрактацыя лёну і бульбы сёлета прайшла здавальняюча.

Выдадзена крэдыту на лён 15000 р., а на бульбу—10000 руб.

Лубін і штучнае ўгнаеньне ў раёне ня ўжываліся. Толькі за апошнія тры гады агранаміяй зьвернута сур'ёзная ўвага і праароблена значная праца па папулярызацыі і распаўсюджаньні сярод насяленьня гэтага ўгнаеньня. У сучасны момант як лубін, так і штучнае ўгнаеньне былі шырока ўжыты ва ўмовах сельскай гаспадаркі Круглянщчыны.

Сёлета закладзены ў раёне 44 паказальныя дзялянкі з лёнам, штучным угнаеньнем, лубінам і інш., а таксама яшчэ 6 карняплодных палёў.

Вясною адчынена 16 злучных пунктаў для коняй, 14 для кароў і 4 для сьвіней.

У сялянскіх гаспадарках пабудавана звыш 70 кармушак дацкага тыпу. Сяляне-аднавяскоўцы прыходзяць, дзівяцца на «кароў і сталы», а потым пераймаюць гэта пачынаньне—будуюць сабе.

Сёлета агранамія зрабіла 12 умоў з сялянамі на вырошчваньне заводзкіх быкоў. Сялянам адпушчалі бясплатна корму (макуху, муку), сачылі за правільным даглядам цялух. На сельскагаспадарчы крэдыт куплена 6 быкоў, якія выкарыстоўваюцца ў злучных пунктах. На сродкі мясцовага бюджэту і часткова Белсельтрэсту куплены 2 заводзкія жарабкі.

За зімовы час праведзена 3 сельска-гаспадарчых курсаў і ў 80 пунктах прачытана 115 лекцый агрономамі, якія ахапілі 2540 слухачоў-сялян.

Штат агранаміі ў Круглянщчыне невялікі: райагроном, два памочнікі і зараз працуе адзін практыкант. Склад памочнікаў часта зьмяняецца, што нядобра адбіваецца на ўсёй працы: не пасьпее звыкнуцца з раёнам, з яго асаблівасьцямі і ўмовамі, як яго альбо перакідаюць у другое месца, альбо едзе вучыцца.

* * *

З гэтых фактаў яскрава відаць, што сельская гаспадарка Круглянщчыны не стаіць бяз руху, а рушыцца наперад, разьвіваецца, пераходзіць на сацыялістычныя рэйкі.

Вёска ўжо ня тая, што была хоцьбы ў 1914 г., «улюбёнае» параўнаньне нашых ворагаў, ня з трохполкай, бязкорміцай і галадухай, а з шматпольлем, машынай, канюшынай. Ад асобных Кіранавых—да аднаўленьня ўсёй сельскай гаспадаркі раёну.

Цім. Зарэчны.

Перад усесаюзнай нарадай рабселькораў.

Камісіі дапамагаюць рабкорам.

Гэтымі днямі Прэзыдыум Гомельскага АСПС заслухаў інфармацыю камісій, выдзеленых для праверкі рабкораўскіх заметак. Камісіі заявілі, што ў асобных заметках правільны. Так, напрыклад, [illegible] «ТЭК» Пейкова [illegible] Хайва. Намесьнік старшыні савету Нарпіт т. Казакоў [illegible] часе зайшла ў пасады старшыні, выкарыстаў сваё становішча, увёў у абход біржы працы і, не гледзячы на [illegible], на працу сваю жонку.

Старшыня фабкому рабочых металістаў абвінавачваецца ў неэтычных учынках.

Прэзыдыум вельмі сурова паставіўся да гэтых пытаньняў і, каб зрабіць прыклад для іншых праўдзівасці, пастанавіў: [illegible] загадчыка калектывам тав. Пейковым [illegible] пракуратуры матар'ялаў аб ганеньні на рабкора. Саюзу Нарпіт прапанавана на бліжэйшым пасяджэньні абгаварыць пытаньне аб учынку Казакова і накіраваць справу ў пракуратуру для прыцягненьня Казакова да адказнасьці [illegible] біржы працы.

Гэтыя пастановы прэзыдыуму сустрэчаны рабкорамі з вялікім задавальненьнем. Рабкоры пераконваюцца, што [illegible] выконваецца.

В.

Без дапамогі, але маем вынікі.

(В. Старцавічы, Слуцкага р-ну).

Ужо блізка год, як існуе наш селькораўскі гурток. [illegible]

[illegible]

Міхась Лазіна.

Адзін з лепшых у Полачыне.

Яшчэ ў канцы 1926 г. на ст. Фарынава Полацкай акругі вышаў першы нумар насьценнае газэты «Чырвоны прамень». [illegible] праўды стараліся дапамагчы рабселькораўскаму руху на ст. Фарынава і ў мясцовым Рудніцкім сельсавеце.

З новай абранай рэдкалегіяй газэта стала мацнець. Рабочыя, сяляне і служачыя сталі звараачваць увагу і прыслухоўвацца да рабселькораўскіх заметак. Пачалі паступаць заметкі і ад саміх рабочых, сялян і служачых. У кожным нумары газэты было 20-25 рабселькораўскіх допісаў, галоўным чынам, выкрываючага зьместу. Газэта пачала выходзіць рэгулярна адзін раз у месяц. Але ў восені рэдкалегія чамусьці заснула і газэта пачала рэдка выходзіць, а ў рабселькораў стала менш зацікаўленасьці да працы.

У пачатку гэтага году, па настрою рабселькораў зноў была пераабрана рэдкалегія, якая больш-менш стала працаваць лепей. Але некаторыя з абраных у рэдкалегію «зрабіліся няздольнымі» і пачалі нават выкрываць тых, хто піша ў газэту, які яго псэўдонім і г. д. І вось вясной г.г. у трэці раз абралі новую рэдкалегію з сапраўдных, моцных рабселькораў.

Новая рэдкалегія ўсімі сіламі ўзялася за працу. [illegible] рабочых і сялян. 1-2 нумары кожнай газэты адсылаюцца на вёску, дзе вывешваецца і чытаецца сялянам. Газэта вельмі зацікавіла сялян і многія нават пачалі пісаць допісы, скаргі аб тым ці іншым злачынстве і г. д. Гурток, які існуе пры насьценгазэце, рэгулярна зьбіраецца два разы ў месяц. На занятках прысутнічае 20-25 чалавек, дзе разглядаюцца допісы, праводзяцца гутаркі аб чым і як пісаць у насьценныя і друкаваныя газэты, абгаварваюцца чарговыя задачы працы на вёсцы, або чытаецца калектыўна «Селькор» ці „Рабоче-Крестьянский Корреспондент“, і г. д. 6-7 рабселькораў сталі пісаць у друкаваныя і цэнтральныя газэты.

К восені мы спадзяёмся завербаваць да 50 рабселькораў, галоўным чынам з вёсак. Хоць нашы рабселькоры моцна перагружаны, але іх праца ў насьценгазэце дала шмат карыснага ў напрамку зьнішчэньня розных хвароб сярод рабочых і мясцовых устаноў. Наш гурток прызнаны адным з лепшых у Полаччыне па сваёй працы.

С. Міхальцоў.

ХРОНІКА.

У Прэзыдыуме Менскага Акрвыканкому

Аб выніках перапісу навучальных устаноў.

На апошнім пасяджэньні Прэзыдыуму Акрвыканкому заслухана інфармацыя Акрстатбюро аб выніках перапісу навучальных устаноў.

Прэзыдыум канстатаваў, што яшчэ не распрацавана пытаньне аб сацыяльным складзе вучняў, не падагульнены матар'ялы па нацыянальнаму прызнаку, аб настаўніцкім складзе і г. д.

Даручана Акрстатбюро скончыць апрацоўку гэтых матар'ялаў да 1 студзеня 1929 г.

Земляўпарадкаваньне м. Дукоры.

Менскі Акруговы Выканаўчы Камітэт запрапанаваў Акрза весьці земляўпарадкаваньне ў м. Дукоры з разрахункам, каб да 1 кастрычніка былі-б указаны сядзібы для забудовы земляробчага насельніцтва. Разам з тым даручана Сьмілавіцкаму райвыканкому, Акрза і Аззту тэрмінова правесьці працу сярод няземляробчага насельніцтва ў адносінах пераходу іх на сельскую гаспадарку. Райвыканком і Акрза павінны вызначыць для гэтага насельніцтва адпаведныя зямельныя вучасткі і даць апошняму ільготы, якія даюцца ўпарадкаванаму насельніцтву мястэчак.

Даручана таксама райвыканкому і «Белкустпромсаюзу» зьвярнуць увагу на арганізацыю саматужнікаў-адзіночак у арцелі.

Да сьвята агалашэньня незалежнасьці БССР.

У сувязі з наблізжэньнем сьвята агалашэньня незалежнасьці БССР, Прэзыдыум Акрвыканкому запрапанаваў Барысаўскаму Гарсавету і ўсім РВК утварыць спэцыяльныя камісіі па правядзеньню сьвяткаваньня на месцах.

Акруговая камісія будзе арганізавана на чарговым пасяджэньні прэзыдыуму Акрвыканкому.

1875 руб. на арганізацыю дзіцячых ясель.

Для арганізацыі ў Менску дзіцячых ясель для бяспрытульных патрэбна 1875 руб. Прэзыдыум Акрвыканкому ўжо адпусьціў на гэту мэту 500 руб., а рэшта будзе адпушчана ў бліжэйшыя дні.

Кампанія па перавыбарах нарзасядацеляў.

З 1 кастрычніка ў працягу месяца у Меншчыне будзе праводзіцца кампанія па перавыбарах народных засядацеляў для ўсіх судовых устаноў акругі. Менскі Акрвыканком арганізуе камісію, якая ў хуткім часе пачне сваю працу па кіраўніцтву кампаніяй.

Новыя актывісткі—члены сельсаветаў.

7-га верасьня адбудзецца выпуск курсаў пры ЦВК БССР па падрыхтоўцы жанчын членаў сельсаветаў. Усяго скончаць курсы 60 жанчын.

3-га верасьня гэтыя курсы наведаў старшыня ЦВК БССР т. Чарвякоў, які выступіў з дакладам аб нацыянальнай палітыцы савецкае ўлады.

За незаконныя перакідкі настаўніцтва—да адказнасьці.

За апошнія часы з боку часткі раённай інспэктуры наглядаецца шэраг незаконных перакідак настаўнікаў з аднэй школы ў другую.

Аб гэтым сьведчаць заметкі, зьмешчаныя ў нашай газэце, скаргі настаўнікаў у Нар. Кам. Асьветы і саюзу Белпрацасьветы.

У сувязі з гэтым Нар. Кам. Асьветы БССР запрапанаваў усім акруговым інспэктарам Народнай Асьветы спыніць у самым тэрміновым парадку перакідку настаўніцтва з аднэй школы ў другую. Інспэктары, правёўшыя незаконныя перакідкі, будуць прыцягвацца да адказнасьці. Таксама запрапанована пры ўкамплектаваньні школ строга трымацца абежніку ад 12-VI—1927 г.

5-цігадовы юбілей МОПР'у БССР.

У ЦК МОПР'у БССР распачалася энэргічная праца па падрыхтоўцы да сьвяткаваньня 5-цігадовага юбілею МОПР'у БССР.

Сьвяткаваньне юбілею пачнецца 25 лістапада—дзень утварэньня ў БССР 1-га арганізацыйнага бюро МОПР'у.

Да сьвяткаваньня юбілею ЦК МОПР'у БССР выпускае спэцыяльную кнігу «5 гадоў на пасту ўсясьветнай рэвалюцыі. На сьвяткаваньне маркуецца запрасіць прадстаўнікоў Выканкому МОПР'у, ЦК МОПР'у СССР, прадстаўнікоў ад ЦК [illegible] рэспублік, а таксама старых працаўнікоў—першых арганізатараў МОПР'у ў БССР.

Парадак забясьпечаньня партызан пэнсіяй.

Згодна пастановы Нар. Кам. Сацыяльнай Забясьпекі, партызаны, страціўшыя працаздольнасьць у партызанскіх атрадах, альбо ў вайсковых часьцях, забясьпечваюцца пэнсіяй і іншымі відамі дапамогі нараўне з інвалідамі вайны.

Сем'і забітых, або загінуўшых бяз весткі партызан, прыраўніваюцца таксама да сям'і інвалідаў вайны.

Апрача гэтага, партызанам вызваюцца на ўзмацненьне сельскай гаспадаркі доўгатэрміновыя крэдыты праз сельска-гаспадарчыя банкі па ўзгадненьні з вайсковымі камісарыятамі.

Распачаліся хлебазагатоўкі.

Нізавая сыстэма спажывецкай каапэрацыі БССС ужо распачала хлебазагатоўкі. У Слуцку загатоўлена 6.000 п. жыта.

Прамтавары ў хлебазагатоўчыя раёны.

Хлебазагатоўчая кампанія па Менскай акрузе распачалася з 25-га жніўня. Для ўзмацненьня хлебазагатовак Менскі акруговы гандаль накіраваў у раёны для продажы сялянству 100 швэйных машын, 23 вялкі, 48 малацілак, 45 прыводаў і 23 саламарэзкі.

Вынікі кантрактацыі пасеваў.

У бягучым годзе закантрактавана па ўсёй БССР: лёну-валакна—19587 гэкт., лёну-семя—8581 гэкт., ячменю—1185 гэкт. і бульбы - 7292 гэкт.

Па сацыяльных групах пасеўшчыкі кантрактацыі паказальных культур размяркоўваюцца наступным чынам: бядняцкія гаспадаркі—43,8 проц., серадняцкія—51,9 проц. і кулацкія—4,3 проц.

Адзначэньне юбілею Талстога.

Па БССР юбілей 100-годзьдзя Л. Н. Талстога будзе праводзіцца з 10-га па 20-га верасьня.

У час юбілею па школах, нардамох, хатах-чытальнях і іншых палітасьветных установах будуць праводзіцца даклады, прысьвечаныя юбілею.

Беларускаму Дзяржаўнаму Музтэхнікуму запрапанавана арганізаваць спэцыяльны вечар.

У акруговых гарадох у час юбілею адбудуцца ўрачыстыя пасяджэньні, прысьвечаныя памяці юбіляра.

Менскі дзень.

— Заканчваецца пабудова вялікага дзіцячага дому на Чычэрынскай вул. У гэты дом будзе прынята 75 дзяцей.

— Яўрэйская сэкцыя адчыняецца пры Менскім вячэрнім рабфаку з 1-га кастрычніка. Усяго ў сэкцыю будзе прынята 30 чалавек.

Прыём кандыдатаў адбудзецца па камандыроўках прафсаюзаў.

— 2 вагоны галяндзкага сыру адпраўляе Белсельтрэст у Нямеччыну. Усяго ў бліжэйшыя месяцы будзе экспартавана за межы 6 вагонаў галяндзкага сыру.

— Школьныя бібліятэчкі для 4-хгадовых школ, меней забясьпечаных літаратурай, рассылае Нар. Кам. Асьветы.

Гэтыя бібліятэчкі складаюцца з дзіцячай мастацкай і сялянскай літаратуры. У Аршанскую і Мазырскую акругі гэткія бібліятэчкі ўжо пасланы.

— 1180 тон сушаных фруктаў будзе завезена ў БССР у працягу 1928-29 году Белкаапсаюзам. Фрукты будуць завезены з Узьбекістану.

Работа сярод дэмабілізаваных

Менскі акруговы савет ТДА-Авіяхіму распрацаваў шэраг мерапрыёмстваў па працы сярод дэмабілізаваных чырвонаармейцаў.

Пастаноўлена стварыць пры вайсковых часьцях групы з адпускнікоў-чырвонаармейцаў для працы ў вёсцы. Таксама будуць праводзіцца сходы чырвонаармейцаў-адпускнікоў, дзе будуць ставіцца даклады аб працы ТДА-Авіяхіму на вёсцы. Акрсавет ТДА-Авіяхіму пастанавіў раздаць адпускнікам вайсковую літаратуру.

Выплата выйгрышаў.

За апошнія 5 дней Дзяржбанкам выплачана па 4-му тыражу 1-й пазыкі індустрыялізацыі 77 выйгрышаў на суму 4.245 руб. З усяе колькасьці частка выйгрышаў 100-рублёвых аблігацый і частка—250-рублёвых аблігацый.

Выплата выхадной дапамогі паступаючым у навучальныя ўстановы.

Нар. Кам. Працы тлумачыць, што рабочыя і служачыя, якія пасылаюцца прафэсыянальнымі, савецкімі і партыйнымі органамі ў навучальныя ўстановы для вучобы пры неабходнасьці астаўленьня месца службы, альбо работы, павінны атрымаць пры звальненьні выхадную дапамогу ў разьмеры 2-хтыднёвага заработку. Гэтае правіла не распаўсюджваецца на тых рабочых і служачых, якія працавалі ў прадпрыёмствах, установах і гаспадарках меней аднаго месяца.

Дзяржаўныя вандроўныя тэатры для нацменшасьцяй.

Нар. Кам. Асьветы падняў пытаньне перад Саўнаркомам аб арганізацыі ў БССР 2-х новых дзяржаўных вандроўных тэатраў—польскага і яўрэйскага для абслугоўваньня нацменшасьцяй мястэчак і вёсак.

Яўрэйскі вандроўны калектыў ужо арганізован і ў бліжэйшыя дні дасьць першую пастаноўку.

Паляпшэньне быту рабочых.

За апошні час з фонду паляпшэньня быту рабочых саюзу дрэваапрацоўшчыкаў адпушчана 82000 руб. З гэтых сродкаў на лячэньне адпушчана—13600 руб., на ахову мацярынства і младзенцтва („Охматмлад“)—17200 руб.

40000 руб. адпушчана на пабудову клюбу дрэваапрацоўшчыкаў у Гомелі.

6 новых замежных аўтобусаў.

У бліжэйшы час Аўта-транспартнае кіраўніцтва Менакрвыканкому мае атрымаць з Аўстрыі 6 аўтобусаў. З гэтай колькасьці 3 аўтобусы прадназначаны для гор. Барысава, а рэшта будуць пушчаны ў ход па Менску.

БІБЛІАГРАФІЯ.

ДЗ. ПРАКАПЕНКА. Як палепшыць сенажаць. Белдзяржвыдавецтва. Менск—1928. Стар. 65. Цана 25 к.

„Сенажаці ў нас цяпер вельмі дрэнныя і зарастаюць хмызьнікам, бадай усе пакрыты куп'ём, часта забалочваюцца ад застою вады. Трава на іх расьце кепская, неспажыўная, як напрыклад, асака, сівец, хвошч, а часам і атрутнае пустазельле. Часта сенажаці зарастаюць мохам, а ён перашкаджае расьці карыснай траве»,—вось што кажа гр. Дз. Пракапенка аб нашых сенажацях.

Расьліны сенажацяў бяруць з глебы для свайго росту тыя самыя спажыўныя матэрыі, як і авёс, грэчка ды інш. збожжа. Для іх патрэбны: азот, інакш—салетра, фосфар, які ёсьць у зямельных касьцёх, фасфарытах ды інш., калі, якога шмат бывае ў попеле, вапны ды іш. Вылічана, што накошаныя 2457 клгр. (150 пудоў) лугавога сена бяруць з глебы:

азоту . . .	38 клгр.	(93 фунты)
фосфару . . .	10 „	25 „
калія . . .	40 „	96 „
вапны . . .	23 „	57 „

Калі мы кожны год накашвалі з двесяціны сенажаці па 150 пудоў сена (2232 клгр. з га), дык за 50 гадоў мы сабралі з аднэй двесяціны лугу:

азоту . .	1739 клг. на га	($116^1/_4$ пуд.)
фосфару .	466 «	« $31^1/_4$ «
калія . .	1791 «	« 120 «
вапны . .	1191 «	« 71 «

Так многа мы забралі з лугавой глебы, а ці зьвярнулі мы хоць што-небудзь? Нічога. Вось чаму і нашы сенажаці дрэнна родзяць.

У сваёй кніжцы аўтар паступова высьвятляе, што трэба рабіць, каб нашы сенажаці давалі належны ўраджай. Спачатку ён разглядае сенажаці па стану, паверхні і па веку. Потым ён спыняецца па асушцы, карчаваньні і плінтаваньні сенажацяй.

Паступова за гэтым ён разглядае два спосабы палепшаньня сенажаці: апісвае, як даглядаць забалочаную тарфяную сенажаць; якую траву сеяць на сенажаці і збожжавую, ці бабовую, ці мешавую і як іх сеяць; што дае палепшаная сенажаць і г. д.

У адказ на гэтае апошняе, аўтар прыводзіць даныя па Кастрычнікаваму мэліарацыйнаму т-ву Жлобінскага раёну, Бабруйскай акругі, у якім выдаткі на апрацоўку аднэй двесьціны ў 1925 г. каштавалі 185 руб., а пасеяны авёс даў 197 руб. Такім чынам, 1 дзесяціна балотнае сенажаці ня толькі акупіла сябе ў першы год, але дала чыстага прыбытку ў колькасьці 12 руб.

У канцы кніжкі аўтар дае парады, як правільна карыстацца сенажацямі і даглядаць за імі, як весьці працу на сенажаці ў залежнасьці ад складу травы і што павінны рабіць слабыя адзінокія гаспадары, прымаючы пад увагу, што працу на асушцы і абваднеьні сенажаці на вучастках асобных сялянскіх гаспадарак правесьці немагчыма. Як бачым, кніжка мае вялікае практычнае значэньне як для кожнага паасобку нашага гаспадара, так і для цэлых вёсак і нават раёнаў, дзе патрэбны для палепшаньня сенажацяй мэліарацыйныя працы. Няма чаго і гаварыць, што палепшаньне сенажацяў азначае палепшаньне ўсёй нашай жывёлагадоўлі і наогул сельскай гаспадаркі і таму кніжку, якая папулярызуе веды, як палепшыць сенажаць,—трэба толькі вітаць.

П. Т.

ВОДГУКІ НА КАРЭСПАНДЭНЦЫІ.

БАРЫСАЎСКІ РАЙКОМ КП(б)Б АБВЯРГАЕ.

У артыкуле „Непарадкам у Варанецкім тэхнікуме пакладзен канец“ (Сав. Бел.“ № 180 ад 5-VIII—28 г.) ёсьць выразы, якія не адпавядаюць сапраўднасьці. Так, напр., там зьмешчана наступнае: «У мэтах узмацненьня выхаваўчай працы сярод студэнцтва, Калегія НКА пастанавіла зьняць з працы па грамадазнаўству т. Русака, замяніўшы яго больш кваліфікаваным“. Гэта-ж зьмешчана і ў газ. «Зьвязда» № 180 за той-жа час у артыкуле „Безгаспадарнікі зьняты з працы і аддадзены пад суд“.

Барысаўск. райком КП(б)Б, а таксама Калегія АКК з прадстаўніком Наркамасьветы, абсьледваўшы справу тэхнікуму, лічылі т. Русака, як выкладчыка грамадазнаўства, які ў Варанецкім с.-г. тэхнікуме з працай добра спраўляўся, палітычных памылак не зрабіў і наогул быў, як настаўнік і партыец на сваім месцы.

Райком КП(б)Б і Камісія не далучаюць т. Русака да тых асоб, якія аддадзены пад суд. Тав. Русак прызначан Наркамасьветы на тую-ж працу ў Барысаўскі тэхнікум.

ЦІ ПАЛЕПШЫЦЬ СПРАВУ ВЫМОВА?

У № 92 нашай газэты «Пайшчык» у допісу «Мае прыгоды» пісаў аб няўважлівых адносінах з боку працаўнікоў МЦРК, крамы № 61 да пакупца. Гэткія адносіны штурхалі пакупца да прыватнаўласьніка, а парадак магазыну, які тэм заўважан, выклікаў абурэньне ў пайшчыка.

Пракуратура Менакругі паведамляе, што па заметцы «Пайшчыка» загадчыку крамы № 61 Бескіну абвешчана строгая вымова.

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня, 6 верасьня—кіно „ОСУЖДЕННЫЕ“.

Пачатак І сэансу ў 8 з пал. гадз. увеч., ІІ—у 10 г.

Карціну праваджае музычны дуэт. Білеты—10 і 15 к.

— Праўленьне Дому Асьветы просіць усіх падпісчыкаў зьвярнуць узятыя кнігі ў бібліятэку да 16 верасьня.

Бібліятэка адчынена штодзённа ад 5 да 11 гадз. увечары.

— У пятніцу, 7 IX, а 7 гадз. увечары ў ДОМЕ АСЬВЕТЫ адбудзецца агульны сход тэхнічных працаўніц і жонак рабочых саюзу працасьветы.

Парадак дню:

1. Даклад аб займе індустрыялізацыі.
2. Справаздача дэлегатак і
3. Выбары на канфэрэнцыю.

ЦЭНТР. ПРАЎЛЕНЬНЕ.

Папраўкі.

У № 202 нашай газэты ў гутарцы з старшынёй ВСНГ БССР т. Карпам украліся недакладнасьці. Надрукавана: „Фінансаваньне-ж пакуль-што вызначана ў 20354000 руб.“, а трэба—«Фінансаваньне-ж пакуль-што вызначана для будаўніцтва ў 20354000 руб.»... і замест—«Гаспадарчыя і вытворчыя нарады, а таксама ўсе рабочыя арганізацыі»...—трэба—«Гаспадарчыя органы і вытворчыя нарады»...

Паштовая скрынка.

«Мясцоваму». Аб сямігодцы і настаўніках накіравана ў Менакрана на расьследаваньне. Аб выніках паведамім. Дасылайце свой адрас, залічым селькорам.

В. А. (Магілеў). „Улучшаем обслуживании“, будзе скарыстана.

Часова вык. абав. адказнага рэдактара П. ШАСТАКОЎ.

Смалявіцкі Райгрупком, Райвыканком і супрацоўнікі смалявіцкай раённай больніцы выказваюць сваё спачуваньне з прычыны заўчаснай сьмерці адданага працаўніка і добрага лекпома РЭЗЬНІКА Саламона Бэркавага.

ЦЫРК-КІНО.

ЦЫРК Сёньня ЦЫРК

Вялікае прадстаўленьне з 3-х аддзяленьняў 15 нумароў.

ТАМАРА—Каўкаскі джыгіт. Першы раз выезд лепшых наезднікаў на 3-х конях. Трыё—СЭРЖ. Першы раз—Шурэтта вывядзе „Свободу“ Сатырыкі АРА і МАЙ. Новыя куплеты. Бавіцкі—вэнтралёг, і шмат іншых нумароў.

АНОНС: Едуць новыя гастралёры. Едуць буфанадныя клёуны ЖАК і ЖАКОНІ.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». З аўторка, 4-га верасьня грандыёзны мастацкі фільм „ІНЖЫНЭР ЕЛАГІН“ У гал. ролі засл. арт. Рэспублікі Н. Ф. МАНАХАЎ.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“. „ПАТ І ПАТАШОН У МОРЫ“ у 7 частках, пачатак у 7 г. 30 хв. Чарговая пастаноўка «ФРАНЦУЗКАЯ ЛЯЛЬКА»

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». Новы мастацкі фільм „ЗАКОН І АБАВЯЗАК“. др. у 7 частках.

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ И СТАТИСТИКИ

— Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ. —

——— Поступать на курсы можно в любой месяц года. ———

Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.

ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.

Плата за первый месяц—5 руб, а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: МИНСК, ВСЕКОБАНК, тек. счет № 682.

Подробные условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

ПРАДАЕЦЦА ЗРЫЎ-ПАПЕРА І СТАРЫЯ ГАЗЭТЫ. ДАВЕДАЦЦА Ў КАНТОРЫ ГАЗ. «САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» (РОГ ВУЛІЦ — КАРЛА МАРКСА І ЛЕНІНСКАЙ). —

Гр-н САМАСЕЙКА, Адам Пятроў, які паходзіць з гр-н вёскі Лебедзінец, б. Пяржырскай воласьці, Ігуменскага павету, і яго жонка Марыя Андрэева ураж. ЛЕДЗЯН—з гр-н г. Бабруйску—пражываюць у гор. Бабруйску — зьмяняюць сваё прозьвішча САМАСЕЙКА на прозьвішча «ЛЕНСКІЯ».

Асоб, якія маюць пратэсы супроць зьмены прозьвішча, просяць паведаміць аб гэтым Бабруйскі акруговы Загс, паказаўшы сваё імя, імя па бацьку, прозьвішча і месца жыцьця.

Гр-н ВЫСКВАРКА Мікола Раманаў, яго жонка Ева Іванава і дзеці: Язэп, Адам і Паўліна, жыхар. в. Кацельнік, Ст.-Капыльскага сельсавету, Капыльскага раёну, Менскай акругі зьмяняюць прозьвішча ВЫСКВАРКА на прозьвішча — ШЫМАНСКІЯ.

Да асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просьба паведаміць аб гэтым Менскі Загс, паказаўшы сваё імя, імя па бацьку, прозьвішча і адрас.

Загс Слуцкага гарсавету, Бабруйскай акругі выклікае на 28 верасьня г. г. а 12 гадз. дню гр-на Юстына Цімохавага ЖУКОВА, які знаходзіцца невядома дзе, па справе скасаваньня шлюбу з яго жонкаю ЖУКОВАЙ Яўгеньняй Яфімаўнай.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Паявая кніжка № 866 Аладко І., выд. Чэрвенскім с.-саветам кв. 1153.
— Сяброўскі білет № 15877 выд. Чэрвенск. рабочкомам сельгасрабочых, пасьведчаньне асобы № 330, выд. Чэрвенскім лясьніцтвам, паляўнічы білет № 90 выд. Чэрвенскім паляўнічым кружком Бандыко Н., кв. 1154.
— Конская картка Мазэля І., выд. Нараўлянскім РВК кв. 1155.
— Кааапэр. кніжка Лейкінд Г., выд. Барысаўскім ЦРК, кв. 1156.
— Кааапэр. кніжка № 3213 Шульмана Ф., выд. Барысаўск. ЦРК, кв. 1157.
— Кааапэр. кніжка № 7024 Трос Б. Ф., выд. Барыс. ЦРК, кв. 1158.
— Сябр. кніжка № 1207 Ільлючэнка Г., выд. Нараўлянскім с.-саветам, кв. 1159.
— Конская картка Лагуцкага Д., выд. Чэрвенскім вайсковым сталом, кв. 1160.
— Мэтрычны выпіс Карыцкага І., выд. Сьмілавіцкім РВК, кв. 1161.
— Кааапэр. кніжка № 4388 Бродкіна М., выд. Барыс. ЦРК, кв. 1162.
— Конская картка Расюк Б., кв. 1163.
— Асабовая кніжка № 52-45 Даўгалава І., выд. Халопеніцк. РВК, кв. 1164.
— Кніжка на атрым. дапамогі на кармленьне дзіцяці Лемеш К.. кв. 1165.
— Пашпарт Неймана Ф., выд. Жыткавіцкім РВК, кв. 1166.
— Кааапэр. кніжка № 2842 Бузіна Ф., выд. Барыс. ЦРК, кв. 1167.
— Дапрызыўн. кніжка № 212 Шклявер Б. П., выд. Жыткавіцк. РВК, кв. 1168.
— Кандыд. картка № 16511 Дземідовіча П. В., выд. Менскім АК КП(б)Б, кв. 1169.
— Укладныя лісты асабовай карткі № 332, Кнюка В. І., кв. 1170.
— Пашпарт Мазанік П. А., выд. 1-м аддзялен. міліцыі г. Менску, кв. 1121.
— Пашпарт Мазанік Е. Г., выд. 1-м аддзялен. міліцыі г. Менску, кв. 1122.
— Кааапэрац. кніжка Брускіна Л. М., выд. МЦРК, кв. 1123.
— Пэнсіённая кніжка Дзержыц К., выд., Менстрахкасай, кв. 1124.
— Талён Дыкштэйн Г. Ш., выд. Менскай біржай працы, кв. 1125.
— Кааапэрац. кніжка Егуткіна Я., выд. МЦРК, кв. 1126.
— Кааапэрац. кніжка Эфрон М. Б., выд., МЦРК, кв. 1127.
— Кааапэрац. кніжка Шапіра А. Б., выд. МЦРК, кв. 1128.
— Талён Лагуцька А. Г., выд. Менскай біржай працы, кв. 1129.
— Атэстат Мэрліс М. М., выд. 3-й сямігодкай, кв. 1130.
— Вуч. вайсковы білет Шклярыка С. К., выд. Менакрваенкаматам, кв. 1131.
— Чырвонаарм. кніжка Мінкевіча С. Ф., выд. інж. паркам 2 беддывізіі, кв. 1132.
— Сябр. кніжка Мінкевіча С. Ф., выд. Самахвал. крэдытн. т-вам, кв. 1133.
— Сябр. кніжка № 68 Мінкевіча С. Ф., выд. Навадворскім семян. т-вам, кв. 1134.
— Кааапэрац. кніжка Мазэль Ш. Г., выд. МЦРК, кв. 1135.
— Біржавы талён № 536 Баршай С. Г., выд. Менскай біржай працы, кв. 1136.
— Анкета Махнач М. А., выд. РВК, кв. 1137.
— Лекавая кніжка № 875, Сулкоўскага Ф. В., выд. Слуцкай страхкасай, кв. 1138.
— Пашпарт Жабінскай М. О. выд. Койданаўскім РВК, кв. 1139.
— Кааапэр. кніжка Шуравіча В., выд. МЦРК кв. 1140.
— Лекавая кніжка Рачэўскай В. В., выд. Менстрахкасай кв. 1141.
— Бальнічны ліст Рачэўскай В. В., выд. амбуляторыяй кв. 1142.
— Дапрызыўная картка Касьцюк І., выд. Менакрваенкаматам кв. 1143.
— Атэстат аб сканчэньні школы і характарыстыка аб васьмігодкі Мунвез М. П., выд. прафтэхшколай, кв. 1145.
— Характарыстыка Мунвез М. Н., выд. ячэйкай прафтэхшколы кв. 1145.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС ГОРЕЦКОГО КОМБИНАТА.

АКТИВ

НАИМЕНОВАНИЕ СТАТЕЙ	Сумма частная	Сумма общая
Имущество:		
1) Здания и сооружения . . .	35660—78	
2) Оборудован., машины и инструм. . . .	25518—26	
3) Хозяйственный инвентарь . . .	1805—46	
4) Транспорт	326—99	63311—40
Неокончен. постройки и капит. ремонт . . .		1045—23
Материалы:		
1) Топливо	1744—26	
2) Вспомогательные	1508—03	3252—29
Денежные средства:		
1) Касса и текущий счет	1730—30	
2) Ценные и процентн. бумаги, паи и акции других предприятий	20 —	1750—30
Дебиторы:		
1) Рабочие и служащие	437—36	
2) Покупатели	758—16	
3) Поставщики	—36	
4) Проч. дебиторы	3720—31	4917—19
БАЛАНС . .		74276—41

ПАССИВ

НАИМЕНОВАНИЕ СТАТЕЙ	Сумма частная	Сумма общая.
Капиталы:		
1) Уставный капитал	52916—25	
2) Резервный капитал, оборотный . . .	6449—69	
3) Аммортизационный	3926—73	63292—67
Фонды и резервы:		
1) Фонд улучш. быта рабоч. и служащих . .	1252—81	
а) в (имуществе) промфонд . . .	943—82	
б) в (ссудах на жилстроит.) райбюджет .	300 —	
в) (свободный остаток) подоходный налог .	524—90	3021—53
Займы и кредиты:		
1) Банки по ссудам—долгосрочн. . . .		4000 —
Кредиторы:		
1) Рабочие и служащие	24—32	
2) Поставщики	1225—75	
3) Покупатели	529—20	
4) Неоплачен. налоги, сборы и обязат. взносы .	967—99	
5) Прочие кредиторы	290 —	3037—26
Прибыли:		
1) За отчетный год		924—95
БАЛАНС . .		74276—41

Заведывающий Комбинатом А. ШУМЯЧЕР.

Бухгалтер Т. ВИХРОВ.

Счет прибылей и убытков ГОРЕЦКОГО КОМБИНАТА на 1-е октября 1927 г.

ДЕБЕТ

	Сумма частн.	Сумма общая.
Обще-административн. расходы		2121—07
Убытки от безнадежн. долгов		7158—35
Разные убытки и расходы по предприятиям .		4591—71
Прибыль (сальдо за отч. год)		924—95
БАЛАНС .		14796—08

КРЕДИТ

	Сумма частн.	Сумма общая.
Прибыль от реализации негодного имущества .		362—45
Проценты полученные		0—60
Разные доходы—прибыль по предприятиям . .		3529—79
Списанные долги кредиторов . . .		10903—24
БАЛАНС .		14796—08

Распределение прибылей.

Прибыль за 1926-27 год	924—95
Удержив. подоходн. налога и надб. к нал. в мест. сред. 10 проц. . . .	92—50
Подлежит распределению	832—45
В резервный капитал 10 проц.	83—25
В фонд улучшен. быта рабочих и служащих 10 проц. . . .	83—25
В местный бюджет 10 проц.	83—25
В промфонд 38 проц.	316—35
На увеличение оборотных сред. 32 проц.	266—35

Заведывающий Комбинатом А. ШУМЯЧЕР.

Бухгалтер Т. ВИХРОВ.

Галоўлітбел № 302. 1-я дзяржаўная друкарня